

Hva sier Bibelen egentlig?

En samling bibelsitater satt sammen og kommentert av

Johan Lem

Innhold

Innledning.....	3
1 Hva sier Bibelen om Gud?	3
2 En hinsidig, ikke-materiell verden	4
3 Hva sier Bibelen om hvordan det onde oppsto?.....	5
4 Sier Bibelen noe mer om egenskapene til Guds rike?.....	5
5 Hvem er det som - ifølge Bibelen - befolker «himlene»?	6
6 Om frelsen	7
7 Om Jordens rolle	8
8 Hva sier Bibelen om Guds frelsesplan?	8
9 Hensikten med Israel.....	10
10 Hva sier Bibelen om menneskenes kommunikasjon med det hinsidige?.....	11
10.1 Hva sier Det gamle testamente (GT) om dette?	11
10.2 Hva sier Det nye testamente (NT) om dette?	12
11 Var Jesus enestående på alle måter?	14
12 Forholdet mellom Gud Fader og Kristus/Jesus	15
12.1 Hvem sier Jesus at han er?	15
Følgende utsagn belyser hvordan Jesus så på seg selv.....	16
Jesus om sitt forhold til Faderen	16
Hvorfor er Jesus, etter hans egne utsagn, kommet til verden?.....	17
12.2 Hva mente Jesu samtid om hvem han var?	18
12.3 Hva sier den utenforstående Fortelleren om Jesus?	19
12.4 Tok Jesus feil av seg selv og sin oppgave?	20
13 Hva sier Bibelen om det som skjedde i påsken?	20
14 Hva vil det si å være ett?	22
15 Hva sier Bibelen om Den hellige ånd?.....	22
16 Bibelens bruk av dødsbegrepet	24
17 Hva sier Bibelen om det å leve?.....	25

18 Hva sier Bibelen om Dødsriket?	27
19 Hva sier Bibelen om menneskenaturen?	28
20 Hva sier Bibelen om oppstandelse?	28
21 Hvem er rettferdig i bibelsk forstand?.....	30
22 Synd, omvendelse, frelse og tilgivelse	31
23 Hva sier Bibelen om nåde?.....	33
24 Hva sier Bibelen om dåp?	33
25 Hva sier Bibelen om forholdet mellom tro og gjerninger?	34
26 Hva sier Bibelen om bønn?	35
27 Hva sier Bibelen om betydningen av å forstå?.....	36
28 Hva sier Bibelen om det som skjedde i pinsen?.....	37
29 Paranormale fenomen i Bibelen	37
29.1 Innledning.....	37
29.2 Presentasjon av «godkjente» paranormale fenomen	38
29.3 Eksempler fra GT og NT med kommentarer	38
29.3.1 Mer om kommunikasjonen med det hinsidige i Bibelen.....	38
29.3.2 Materialisasjoner og dematerialisasjoner	46
29.3.3 Andre paranormale fenomen i Bibelen	48
29.4 Hvilket inntrykk sitter vi igjen med?.....	51
29.5 Hvordan forholder «kirken» og «vitenskapen» seg til det som er behandlet her?.....	51
Hvor pålitelig er Bibelen?	52
Sier Bibelen «alt»?	52
Hvordan forholder «kirken» seg?.....	53
Og vitenskapen?	53
Sluttkommentar	54
30 Hva sier Bibelen om Bibelen?.....	54
31 Hvem kan stå bak Bibelens fortelling?	55
32 Kirkenes bruk av Bibelen	57
Litteratur.....	59

Innledning

Kristenheten er splittet i mange forskjellige trosretninger, og alle støtter seg til Bibelen, eller til sine respektive Bibel-versjoner som på enkelte punkter avviker fra hverandre. Da forskjellene mellom Bibel-versjonene stort sett er små, ser vi bort fra dette forholdet her og vil fortsatt snakke om Bibelen som om den var helt entydig. Spørsmålet melder seg da: Hva sier Bibelen egentlig? Det skal vi prøve å gi svar på her. Svarene vil stort sett bli gitt gjennom sitater fra Bibelen - sitater som er egnet til å belyse Bibelens syn på et stort antall enkeltstående spørsmål. Vi henter da sitatene fra DNB, 2. utgave 1985. Samme bibelord kan bli sitert flere ganger under ulike avsnitt fordi det kan inneholde flere typer opplysninger. Boken avsluttes med en kort beskrivelse av noe av det de kristne trossamfunnene lærer idag.

1 Hva sier Bibelen om Gud?

Hva sier Bibelen om Det genuint opprinnelige? Det genuint opprinnelige, det som eksisterer uten å være blitt til, kaller Bibelen Gud. Derfor har ingen skapt Gud. Gud er ikke skapt. Gud har ifølge Bibelen en rekke egenskaper. Gud er ånd (Joh 4,24). Gud fremstår som evig (1. Mos 21,33) og som den som skapte himmel og jord (1. Mos 1,1). Gud er dessuten mektig (Job 36,5, Sal 89,9, 1 mfl.), Og Mat 19,26 sier at for Gud er alt mulig. Gud skapte også mennesket i sitt bilde (1. Mos 1,27). Dermed er vel indirekte sagt at mennesket har fått visse guddommelige egenskaper, slik at mennesket på grunnlag av disse i noen grad kan slutte seg til noen av Guds egenskaper. Dét fremgår av en rekke bibelsteder i Det gamle testamente (GT). Slik omtales Gud som mann (1. Mos 1,27). Dessuten kan Gud snakke (1. Mos 3,3) og bli vred (3. Mos 10,6). Ja han kan til og med angre (1. Mos 6,6). Gud er nidkjær ifølge (2. Mos 20,5), men også barmhjertig og nådig (2. Mos 34,6). Dessuten er han trofast (5. Mos 7,9).

Gud er allvitende (1. Sam 2,3) og rettferdig (Sal 7,10). Han er den som har rett til å dømme (5. Mos 1,17). Gud gjør aldri noe ondt (Job 34,10). Gud er også omgitt av en strålende glans. Sal 19,2 forteller: «Himmelen forkynner Guds herlighet.» Selv om Gud oppholder seg i det som kalles himmelen (Mat 6,9), griper han i visse tilfeller inn i menneskenes verden; «Det var Gud som førte dem ut av Egypt», (4. Mos 23,22).

Men Bibelen bruker også gudsbegrepet i annen sammenheng. Den taler om fremmede guder (1. Mos 35,2): «Få bort de fremmede gudene som finnes hos dere.» Og (2. Mos 20,3) sier: «Du skal ikke ha andre guder enn meg.» Derimot sier (5. Mos 10,17) at «Herren, deres Gud er Gud over alle guder.» Men gudsbegrepet blir brukt i enda en sammenheng. (Joh 10,35) sier: «De som Guds ord kom til, blir altså i loven kalt guder.»

Bibelen forteller om en vedvarende kamp for å holde Israels folk borte fra avgudene, slik det blant annet fremgår av (Dan 3,28): «De våget livet for å slippe å tilbe noen annen gud enn sin egen.» og av (1. Joh 5,21): «Vær på vakt mot de falske guder.»

Av dette fremgår at Bibelen bruker gudsbegrepet på tre ulike måter: (1) Falske guder - også kalt avguder, (2) de [menneskene] som Guds ord kom til og (3) Israels Gud som er Gud over alle guder. De to sistnevnte er vel selvforklarende. Men hva menes med "de falske guder"? Er det gudebilder av tre eller stein som folk tiller guddommelige egenskaper? Eller er "falske

guder" åndevesener som står i opposisjon til Gud, og som på en eller annen måte har verbal eller annen kontakt med menneskene?

Mange bibelsteder tyder på at det i flere tilfeller dreier seg om gudebilder som var laget, og som kunne ødelegges. Men kan det være hele forklaringen? I 1. Joh 4,3 beskrives åndevesener som ikke bekjenner Jesus, og som ikke er av Gud. Det er grunn til å tro at slike åndevesener er "falske guder eller avguder" i bibelsk forstand. Esek 23.37 forteller sågar at "de drev hor med sine avguder." Og Åp 9,20 tyder på det samme: ...de "sluttet ikke å tilbe sine hendes verk, men tilba de onde ånder og avgudsbilder av gull, sølv og bronse, stein og tre, de som verken kan se eller høre eller gå. De vendte ikke om fra sine mord og sine trolldomskunster, sitt horeliv og sine tyverier."

Kommentar: Guds allmakt og Guds allvitenhet synes ikke å være sentrale begrep i Bibelen, men det synes riktig å anta at Guds allmakt i det minste har to begrensninger: At $2 + 2 = 4$ også for Gud. Dessuten fremgår det at Gud innordner seg sine egne vedtak. På den måten begrenser han seg selv, og skaper forutsigbarhet for skaperverket.

Allvitenhet - også om det som kommer til å skje i fremtiden, lar seg ikke kombinere med forestillingen om at menneskene har en fri vilje. For kjenner Gud med ufravikelig nøyaktighet det som kommer til å skje i fremtiden, da er hendelsesforløpet fastlagt med endelig virkning. Da finnes ikke rom for handlinger basert på en fri vilje. På den annen side: Finnes handlinger basert på menneskers fri vilje, kan heller ikke Gud med endelig virkning vite i detalj hva som vil hende. At Gud på grunnlag av sitt kjennskap til mennesket med stor grad av treffsikkerhet kan anta på forhånd hvordan personen vil handle i en gitt situasjon, synes klart. Likevel har det en hensikt å sette mennesker på prøve. På tross av kunnskapen synes muligheten for å ta feil likevel å være til stede, slik at Gud en sjelden gang kan komme til å "angre".

2 En hinsidig, ikke-materiell verden

Alle religioner er basert på menneskers forestillinger om noe hinsidig, noe åndelig som ikke hører denne verden til. Noen av religionene er dessuten basert på fortellinger om menneskers kontakt med denne hinsidige verden. Da denne kontakten også er sentral når det gjelder kristendommens opprinnelse og utvikling, er det nærliggende å spørre: Hva sier Bibelen om det hinsidige? Det skal vi se litt nærmere på her.

Bibelen antyder bare hvordan det hinsidige var i begynnelsen, før den materielle verden ble til. Slik Gud er ånd (Joh 4,24), har han også skapt en hinsidig, åndelig, ikke-materiell eller finstofflig verden. I Mark 28,18 sier Jesus: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord.» I Joh 18,36 sier han videre: «Mitt rike er ikke av denne verden. Var mitt rike av denne verden, ville mine menn kjempet for meg.» Og i Joh 17,5 ber Jesus: «... gi meg den herlighet som jeg hadde hos deg før verden ble til.» Og videre i Joh 17,24: «... fordi du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt.» Dessuten Joh 1,10: ...og verden er blitt til ved ham [Kristus]. Det fremgår av disse sitatene fra Bibelen at det - før den materielle verden ble til - eksisterte **et åndelig rike med Kristus som leder**. Og dessuten at verden ble til ved Kristus.

3 Hva sier Bibelen om hvordan det onde oppsto?

Videre fremgår det av Bibelen at det i en fjern fortid har funnet sted to såkalte syndefall. Når, hvor og hvorfor skjedde det? Syndefallet i Edens hage må ha skjedd etter det første fallet, som bare antydes noen steder i Bibelen. Grunnen er at det onde allerede eksisterte ved syndefallet i «Paradiset». Det betyr videre at det onde må ha oppstått ved det første syndefallet som skal ha skjedd før verden ble til. Hva sier Bibelen om dette?

Den sier noe om et åndevesen ved navn Lucifer som skal ha spilt en avgjørende rolle ved en slags **revolusjon i “himmelen”**, som vel er navnet på den verden som eksisterte den gang. I Job 15,15 heter det. «Gud stoler ikke engang på sine hellige engler, selv himmelen er ikke ren i hans øyne.» Det kom til et opprør som Gud ikke ville vite noe av..2. Pet 2,4 og Ju 6 antyder at mange engler deltok i denne revolusjonen: 2. Pet 2,4 sier: “For Gud skånte ikke de engler som hadde syndet, men styrtet dem ned i avgrunnen, hvor de holdes i varetekt i mørke huler inntil dommen.” Og Ju 6 sier: “Og de engler som ikke tok vare på sine høye verv, men forlot sin egen bolig...” I Luk 10,18 sier Jesus at han så Satan falle ned fra himmelen som et lyn. Og Ju 6 peker i samme retning.

Bibelen antyder i 1. Tim 3,6 dessuten at grunnlaget for dette syndefallet var hovmod, som vel her betyr at én eller flere ville være noe mer enn det de var. 1. Tim 3,6 sier: “Han må ikke være nyomvendt, for da kan han bli innbilsk og komme under samme dom som djevelen.” Da styrtet hovmod lett fører til hat, er det nærliggende å spørre om det var slik det onde oppsto i tilværelsen - var det slik Lucifer ble forvandlet til Satan?

Alt dette kan tyde på at det på det tidspunktet fantes ganske mange skapninger i den finstofflige verden som eksisterte dengang. Hvordan disse skapningene er blitt til, sier Bibelen derimot ingenting om.

Det andre syndefallet er del av barnelærdommen. Var hendelsene i “Paradiset” en test som de mindre skyldige måtte igjennom i denne (åndelige?) sfæren - en test som man heller ikke besto? Var det et resultat av de to syndefallene at det oppsto **en uovervinnelig kløft** som delte den åndelige eller finstofflige verden i to atskilte deler, slik det fortelles i Luk 16,26? I den ene, «himmelen» eller Guds rike, var Kristus og alle engler eller åndevesen som var trofaste mot ham. I den andre delen, «Dødsriket», var de frafalne under Satans herredømme. Det ser ut til at **behovet for frelse** dermed hadde oppstått.

4 Sier Bibelen noe mer om egenskapene til Guds rike?

Bibelen gir noen indirekte opplysninger om Guds rike gjennom lignelser, slik som i Mark 4,26. - med lignelsen om såkornet. Men det finnes også mer konkrete opplysninger: I Joh 14,2 sier Jesus: «I min fars hus er det mange rom.» Og i Hebr. 9,24

heter det at Kristus gikk inn i selve himmelen. Det kan tyde på at det finnes en slags for-himmel. Var Paradiset, der Jesus skulle møte røveren på korset, en slik for-himmel? I de 40 dagene Jesus besøkte Jorden etter oppstandelsen og før himmelfarten har han kanskje vekslet mellom å oppholde seg på Jorden og i en slik for-himmel? I 2. Kor 12,2 heter det videre at en person ble rykket opp i den tredje himmel: “Jeg vet om et menneske i Kristus som for fjorten

år siden ble rykket opp i den tredje himmel - om han var i legemet eller utenfor legemet, vet jeg ikke, Gud vet det.” Og i Hebr. 4,14 brukes himmel i den bestemte flertallsformen - himlene.

2. Pet 2,11 antyder at det finnes et hierarki av engler med forskjellig makt: «Ikke engang engler som står enda høyere i makt og styrke, kommer med spottende ord når de anklager dem for Herren.»

Av dette fremgår at det vi vanligvis kaller himmelen - ut fra Bibelens beretninger - har en struktur med både ulike nivåer og samtidig en mulig gradering innenfor hvert enkelt nivå. Men den hinsidige verden består ifølge Bibelen ikke bare av himlene, men også av «Dødsriket». Uten her å gå nærmere inn på det Bibelen sier om dette, må det være et utrivelig sted. Og vi har sett at det på Jesu tid var atskilt fra himlene av en uovervinnelig kløft. Det blir ikke sagt eksplisitt, men det er vel Satan som her regjerer over sine engler, slik det bl.a. fremgår av Mat 25,41: “Gå fra meg, dere som er forbannet, bort til den evige ild, som er gjort i stand for djevelen og hans engler.” og 2. Kor 12,6-8.

På flere steder i Johannesevangeliet blir Satan også omtalt som «denne verdens fyrste». I så fall synes Jorden, som del av verden, å inngå som del av Satans rike, det vil si Dødsriket. Slik Bibelen vitner om det, forhindrer det ikke at også Guds rike innvirker på det som foregår her på Jorden. Ut fra dette har Jorden en slags dobbelstilling, slik at noen mennesker følger denne verdens fyrste, mens andre strekker seg mot Guds rike.

Mat 26,29 gir oss et slags glimt inn i Guds rike: “Og det sier jeg [Jesus] dere: Fra nå av skal jeg ikke drikke av denne vintreets frukt før den dagen jeg drikker den ny sammen med dere i min Fars rike.”

5 Hvem er det som - ifølge Bibelen - befolker «himlene»?

Bibelens svar er engler. Her følger noen eksempler som viser det. Joh 1,51 sier: Så sa han (Jesus): «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal se himmelen åpnet og Guds engler stige opp og stige ned over Menneskesønnen.» Og Hebr 1,6: «Alle Guds engler skal tilbe ham.» Men andre uttrykk enn engler brukes også: Luk 2,13 sier: «Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærske...». Dessuten Joh 14,16: «Og jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen Talsmann sannhetens ånd.» Hva en engel er, fremgår av Hebr 1,14: «Er ikke alle englene ånder i Guds tjeneste som sendes ut til hjelp for dem som skal få frelsen?» Det er vel grunn til å tro at også det omvendte gjelder, nemlig at alle ånder som sendes ut i Guds tjeneste - slik som Talsmannen - er engler? GTs hyppige bruk av engle-begrepet understøtter et slikt syn.

Bibelen bruker av og til uttrykket Guds engel, andre ganger Herrens engel eller bare en engel fra himmelen. Men lite tyder på at disse begrepene representerer forskjellige typer engler. Som vi har sett, antyder 2. Pet 2,11 at det finnes et hierarki av engler med forskjellig makt og oppgaver. Bibelen ser ut til å antyde at det eksisterer forskjellige typer spesialiserte engler i Guds rike. Bibelen opplyser også om at «...når de døde står opp, tar de ikke til ekte og tas de ikke til ekte, men de er som englene i himmelen.» Mark 12,25.

Hvordan skal Mark 10,14 forstås?: «La de små barn komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike hører slike til.» Betyr det at små barn her på Jorden tilhører Guds rike? Betyr det at små barn som dør, kommer til Guds rike, slik at det finnes barn i Guds hinsidige rike? - Eller betyr det begge deler?

Jesu oppgave her på Jorden - eller dét at han løste den - synes å ha endret **strukturen i det hinsidige**. Det synes å gå frem av flere bibeltekster som vi kommer tilbake til i forbindelse med frelsen.

6 Om frelsen

Strukturforandringen i det hinsidige må henge sammen med det som kalles frelse. At vi mennesker kan bli frelst, betyr at vi har muligheten til å komme til Guds rike etter vår jordiske død. Det betyr også at vi kan være del av Guds rike mens vi ennå lever her på Jorden. Men det synes å bety enda mer. For frelsen gjaldt også dem som dengang befant seg i Dødsriket: (1.Pet.4.6): "Også for døde er jo evangeliet blitt forkynt, for at de ved Ånden skulle leve, likesom Gud lever, selv om de her i verden var kommet under den dom som rammer alle mennesker." Hvordan kan dette forstås? De døde som nevnes her, synes å være avdøde mennesker som levde i Dødsriket da Jesus døde på korset. Og da Jesus fôr ned til Dødsriket, fikk de høre om evangeliet slik at også de skulle få en mulighet for frelse.

Andre bibelsteder tyder på det samme: I Pet.3.19 sies det også hvem Jesus skal forkynde for i fangenskapet. ".. og slik gikk han bort og forkynte for åndene som var i fangenskap. Det var de som på Noahs tid hadde vært ulydige, da Gud i sitt tålmod ventet mens arken ble bygd."

I Joh.5.25 heter det: "Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den tid kommer, ja den er nå, da de døde skal høre Guds Sønnns røst, og de som hører, skal leve." Her sikter Jesus antagelig til at han i meget nær fremtid skal fare ned til Dødsriket og ta med seg til livet, dvs. til Guds rike, de som hører, og som kan og vil følge ham - når han - på den tredje dag etter korsfestelsen - forlater Dødsriket og oppstår fra de døde. Og han drar over broen som han, ved denne sin frelsergjerning, legger over den nevnte kløften mellom dødsriket og Guds rike. For hør videre; i vers 28 står det: "Dere må ikke undre dere over dette, for den time kommer, da alle de som er i gravene, skal høre hans røst. De skal komme frem, og de som har gjort det gode, skal stå opp til livet, [dvs til Guds rike] men de som har gjort det onde, skal stå opp til dom."

Peter sier om dette i 1. Pet 4,5: «Men de skal få avlegge regnskap for ham som står klar til å dømme både levende og døde. Også for døde er jo evangeliet blitt forkynt, for at de ved Ånden skulle leve, likesom Gud lever, selv om de her i verden var kommet under den dom som rammer alle mennesker.» Og Ef 2,1 sier: «Dere var engang døde på grunn av deres misgjerninger og synder. Dere levde på den nåværende verdens vis og lot dere lede av den ånd som nå er virksom i de ulydige. Slik var vi under Guds vrede, liksom de andre.»

Den praktiske konsekvens av Kristi frelsergjerning var at veien tilbake til Guds rike var åpnet. Det var slått en bro over den kløften mellom Guds rike og Satans rike som inntil da hadde vært uovervinnelig. Hvordan Jesu gjerning skapte muligheten for frelse, kommer vi tilbake til.

7 Om Jordens rolle

Vi må komme tilbake til Jordens rolle i dette dramaet, siden den strukturen vi snakker om på en måte går tvers igjennom denne vår Jord. Satan er ifølge (Joh 12,31) denne verdens fyrste. Samtidig gjelder store deler av Bibelens innhold Guds direkte og indirekte innvirkning på mennesker her på Jorden. Mens de hinsidige vesener fra Guds gode verden og de fra den dårlige verden lever atskilt, lever mennesker fra de to verdener side om side her på Jorden. Slik er det fortsatt, men med den forskjell at det i og med Jesu gjerning ble skapt en forbindelse mellom de to hinsidige verdener.

Når utsendinger fra Guds rike er kommet til Jorden, sier Bibelen at Guds rike er kommet. I "Fader vår" heter det dessuten "La ditt rike komme til oss". I Mat 12,28 sier Jesus: «Men er det ved Guds ånd jeg driver ut de onde ånder, da er jo Guds rike kommet til dere.» Og i Luk 17,21 heter det: «Guds rike kommer ikke på en slik måte at en kan se det med øynene. Ingen vil kunne si: Se her er det, eller: Der er det. For Guds rike er iblant dere.» Likevel sier Bibelen at Guds rike er her.

8 Hva sier Bibelen om Guds frelsesplan?

Med (det to-delte) syndefallet oppsto behovet for å åpne veien tilbake til Guds rike for dem som hadde feilet. Det er derfor nærliggende å se frelsen i sammenheng med syndefallet. Kristi gjerning besto av to ledd. Å forbli trofast mot Gud til siste slutt på korset. Og dessuten åpne veien ut av Dødsriket for dem som kunne og ville vende tilbake til Guds rike. Det skjedde ved å oppsøke Dødsriket og blant annet befri de som var fanget der. Vi skal se nærmere på det siste av de to leddene.

1.Pet.3.18 sier: "For Kristus selv led døden for syndens skyld, én gang for alle. Den rettferdige led for urettferdige for å føre dere frem for Gud. Han døde legemlig, men ved Ånden ble han gjort levende, og slik gikk han bort og forkynte for åndene som var i fangenskap."

Her står ganske mye. Kristus led den jordiske døden på grunn av den ene synden - syndefallet. Det var en engangsforeteelse. Og hensikten var å føre "dere" - det vil si de som mottok Peters første brev (og alle andre mennesker) - frem for Gud. Dette betyr vel også at Kristus var "død" i den forstand at han befant seg i Dødsriket en kort stund - vel og merke uten å tilhøre Dødsriket. Og hensikten var to-sidig. Han forkynte det glade budskap for åndene som var i fangenskap. Dessuten: (2.Tim:1.10): "... Han har tilintetgjort døden og ført liv og udødelighet frem i lyset ved evangeliet;"

Men ved Ånden ble Kristus igjen gjort levende, det vil si at Han (påskemorgen) forlot Dødsriket, Satans rike, igjen av egen kraft, noe ingen før eller siden har gjort.

Omtrent det samme sies vel her, i Efes.4.8?: "Derfor står det: Han steg opp i det høye og førte fanger bort, og menneskene gav han gaver. At han steg opp, må jo bety at han først var steget ned i Jordens dyp." Han steg ifølge (Åp 1,18) opp som seierherre: "Frykt ikke! Jeg er den første og den siste og den levende. Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet og har nøklene til døden og dødsriket."

Dette var allerede tidligere forutsagt: i Joh.5.28: "... den time kommer da alle som er i gravene skal høre hans røst. De skal komme frem, og de som har gjort det gode, skal stå opp til livet, men de som har gjort det onde, skal stå opp til dom."

Det var mange som ventet: (Rom.8.19-24): "Alt som er skapt, venter med lengsel på at Guds barn skal åpenbares i herlighet. For det som er skapt, ble lagt under forgjengelighet, ikke frivillig, men fordi Gud gjorde det slik. Likevel var det håp, for det skapte skal bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten og få del i den frihet som Guds barn skal eie i herligheten." Med forgjengeligheten menes her antagelig både det forgjengelige, materielle univers og Dødsriket.

Frelsesbegrepet brukes på en rekke steder i Bibelen i betydningen frelse fra jordisk nød. Den betydningen ser vi bort fra her og retter oppmerksomheten mot Guds frelsesplan, hvor Jesus har en sentral funksjon. Begrepet Guds frelsesplan er brukt på noen få steder i Bibelen, blant annet disse:

Ef 3,8/9: «Jeg, som den minste av de hellige, har fått den nåde å forkynne for folkeslagene det glade budskap om Kristi ufattelige rikdom og bringe Guds frelsesplan frem i lyset, den hemmelighet som fra evighet av har vært skjult hos Gud, han som skapte alt.» I 1. Tim 1,4 sier Paulus til Timoteus: «Du skal si til dem at de ikke må gi seg av med myter og endeløse ættetavler. For slikt fører bare til spekulasjoner og tjener ikke Guds frelsesplan; den er for troen.

Det synes klart at **hensikten med frelsesplanen er at alle skal bli frelst** - det vil si innta en plass i Guds rike. Dette sies også i 1. Tim 2,4: "Dette er rett og godt for Gud ... han som vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne." Og Mat 18,14 sier: "Slik vil heller ikke den himmelske Far at en eneste av disse små skal gå tapt." Og Joh 6,39: "Og hans vilje er at jeg ikke skal miste noen av alle dem han har gitt meg," Dessuten siterer vi Tit 2,11: "For Guds nåde er blitt åpenbart for å gi frelse til alle mennesker." Og Rom 8,21: "...for det skapte skal bli frigjort fra trelldom under forgjengeligheten."

I første kapittel i brevet til efeserne sies videre at **frelsesplanen er gjennomført** når alt i himmel og på Jord er sammenfattet i Kristus. Ef 1,10: «Slik ga han oss all visdom og innsikt, da han kunngjorde oss sin viljes hemmelighet, den frie beslutning han hadde fattet om å fullføre sin frelsesplan når tiden var inne: å sammenfatte alt i Kristus - alt i himmel og på jord.» Og av Luk 19,10 fremgår det at "Menneskesønnen er kommet for å oppsøke det som var fortapt og frelse det." Ifølge 15. kapittel i det 1. Korinterbrevet skal alle fiender underlegges Sønnen som igjen underordner seg Gud. Den siste fiende som underlegges Sønnen er døden (= Satan?). "Og når så alt er underlagt ham, skal også Sønnen selv underordne seg under Gud som har lagt alt under ham, og **Gud skal være alt i alle**", slik det står i 1. Kor 15,27. Det virker altså rimelig å anta at den store hensikten med frelsesplanen var å gjenopprette en tilstand motsvarende den som var til stede før det første syndefallet.

Av dette fremgår at Gud har en frelsesplan som «fra evighet av har vært skjult hos Gud». Planen går ut på - når tiden er inne - å sammenfatte alt i himmel og på Jord i Kristus. Målet synes klart og altomfattende. Men Bibelen får det ikke like klart frem hvordan det Gud og Kristus har gjort og gjør, er ledd i virkeliggjørelsen av denne planen. Det gjelder selv om Paulus hadde fått den nåde å «bringe Guds frelsesplan frem i lyset».

Målet for Kristi komme og virke på Jorden synes altså å være klart; det fremgår også av følgende bibelsteder: Luk 19,10: «Menneskesønnen er kommet for å oppsøke det som var forlatt og frelse det.» Og Joh 3,17: «Gud sendte sin ... sønn til verden ... for at verden skulle bli frelst ved ham.» Men hvordan dette skulle være egnet til å tjene målet, fremgår altså ikke så klart.

Som forklaring bruker kristne trossamfunn begrepet "stedfortredende soning" og støtter seg vel særlig på følgende bibelsteder: Rom 3,25 er det eneste stedet i Bibelen som snakker om Kristi sonoffer. Det lyder: "...for at han ved sitt eget blod skulle være et sonoffer - for dem som tror." Dessuten finnes to steder som bruker begrepet "soning", nemlig 1. Joh 2,2: "Han er en soning for våre synder, ja ikke bare for våre, men for hele verdens." og 1. Joh 4,10: "Kjærligheten er ... at han har elsket oss og sendt sin sønn til soning for våre synder."

Dette har fått noen til å mene at Jesus hadde oppfylt sin oppgave som sonoffer ved å lide og dø på korset. Men oppgaven ble vel blant annet oppfylt ved at han forble trofast mot Gud på tross av all lidelsen og fornedrelsen ved rettergangen og korsfestelsen? Hadde han falt fra Gud på korset, hadde han fortsatt vært "sonoffer", men uten å være blitt frelser. Men hvordan disse hendelsene tjente målet, fremgår - som sagt - ikke direkte av bibeltekstene.

Bibelen beskriver altså frelsesplanens mål og hensikt; "... å fullføre sin frelsesplan når tiden var inne: å sammenfatte alt i Kristus - alt i himmel og på jord.» Dessuten er den plassert i tid på den måten at Guds frelsesplan er en "hemmelighet som fra evighet av har vært skjult hos Gud." Det synes klart at behovet for frelse oppsto som følge av de to syndefallene. Det ser ifølge Bibelen ut til å bety at først skapte Gud himmelen og de åndevæsen som dengang levde der. "Og nå ber jeg at du, Far, vil gi meg den herlighet som jeg hadde hos deg før verden ble til." (Joh 18,4). Deretter kom det første og det andre syndefallet som ga foranledningen til å lage den frelsesplanen som "fra evighet av har vært skjult hos Gud". Det første syndefallet - og kanskje også det andre - kan ha skjedd før verden ble til, slik at verdens skapelse var et ledd i frelsesplanen.

Hva inngikk i denne planen ifølge Bibelen? Her lar Bibelen det være et stort hull i fortellingen. Vi tar opp tråden ved Abraham som stamfaren til Israels folk. Vi hopper over de historiske hendelsene og spør i stedet: Sier Bibelen noe om hvilken rolle Israels folk hadde i frelsesplanen?

9 Hensikten med Israel

Hensikten med Israel, Israels rolle i frelsesplanen fremgår ikke direkte av GT, men det finnes noen indikasjoner. Som vi har sett, er frelsesplanen inndelt i faser, og Kristus er sentral i dem alle. I en sentral fase skal Kristus bli menneske. Her skal han undervise menneskene om Guds rike og dessuten lide og dø i henhold til en nøye utarbeidet plan. Oppgaven her var å forbli

trofast mot Gud på tross av alle prøvelsene. Hensikten med Israel synes å være å tilrettelegge forholdene for Kristi virke som menneske på Jorden, slik at denne planen kunne gjennomføres som tilsiktet. Det forhold at GT og NT er sammenvevd på sentrale punkter tyder på det. GT peker mot NT, og NT henviser til GT. Dette er utdypet i avsnitt 30 om Bibelens fortelling.

Kristus skulle bli født her på Jorden som mennesket Jesus. Han skulle fødes inn i et folk som gjennom en mektig historie hadde lært Gud å kjenne både ved den måten Han hadde ledet folket gjennom mange trengsler, ved mektige undere - og ved ulik kommunikasjon enten med mellommenn eller direkte med menn og kvinner av folket, slik som beskrevet i neste avsnitt. Slik skulle dette folket oppdras til å være trofaste mot sin Gud. Gjennom dette nære forholdet til Gud og sin spesielle historie skulle Israel også være skjermet mot nabofolkenes avgudsdyrkelse som på mange måter virket forlokkende; der Israels Gud ofte sa nei, sa avgudsdyrkelsen ja.

10 Hva sier Bibelen om menneskenes kommunikasjon med det hinsidige?

De fleste religioner blir stiftet på grunnlag av kommunikasjon mellom mennesker og det hinsidige. Det gjelder i høy grad også for jødedommen og dens forlengelse, kalt kristendommen. Vi skal se ganske grundig på hva Bibelen sier om dette viktige tema, og deler derfor behandlingen i to deler. Her gir vi et overblikk over kommunikasjonen i Det gamle- og Det nye testamente. Mot slutten av boken kommer vi tilbake til temaet på et mer detaljert nivå som bedre viser hvordan denne kontakten virkelig fant sted.

10.1 Hva sier Det gamle testamente (GT) om dette?

Vi begynner med Abraham: 1.Mos 12,1 sier: "Herren sa til Abram: "Dra bort fra ditt land og din slekt og din fars hus og til det landet som jeg vil vise deg." Og videre i 12,7: "Da viste Herren seg for Abram og sa: "Din ætt vil jeg gi dette landet." Og der bygde Abram et alter for Herren som hadde vist seg for ham." Og senere; i 12,8 heter det: "Der bygde han et alter for Herren og påkalte Herrens navn."

I 1.Mos 15,4 heter det videre: "Da kom Herrens ord til Abram, og det lød så: " " Så tok Herren ham med seg ut og sa til ham: "Se opp mot himmelen osv." Her følger en hel samtale mellom Herren og Abram. Den senere teksten har eksempler på flere slike samtaler mellom Herren og Abram. I 1.Mos 18 gjester Herren sågar Abraham.

1. Mos 17,9 sier: "Da sa Herrens engel til henne: "Vend tilbake til din matmor osv."" Og 1.Mos, 17,1 forteller: "Da Abram var 99 år, viste Herren seg for ham og sa:" I 1.

Mos 22,1 heter det: "Han [Gud] sa til ham. "Abraham!"....." og lenger nede, i 22,11 heter det: "Da ropte Herrens engel til ham fra himmelen og sa:..." Og videre i 22,15: "Enda en gang ropte Herrens engel til Abraham fra himmelen og sa: "Jeg sverger ved meg selv, lyder ordet fra Herren:" Her (og mange andre steder) handler og taler en engel på Herrens oppdrag.

I 2. Mos 3,4 beskrives en samtale mellom Herren og Moses ved en brennende tornebusk. Uttrykket "Da sa Herren til Moses:..." finner vi på ganske mange steder i Mosebøkene. Av og til finner vi også "Da sa Herren til Moses og Aron." Den 2. Moseboken forteller hvordan Herren i detalj beskriver hvordan helligdommen skal være.

La oss stanse litt opp her og se hvordan Abraham og Moses ifølge GT kommuniserte med Guds rike i disse eksemplene..Det brukes forskjellige former for kommunikasjon. Herren snakker enkelte ganger til Abraham og Moses i klartekst. Noen ganger har Herren og Moses lengre samtaler. Vi får også vite at Herren viste seg både for Abraham og Moses. Ja, Herren gjestet sågar Abraham en gang. Noen ganger bruker Herren en engel som mellomledd i kommunikasjonen med Moses. Enda en annen fremgangsmåte henvises det til i 2. Mos, 33,11, hvor det heter: "Så talte Herren med Moses ansikt til ansikt, som en mann taler til en annen."

Men også personer av folket kunne kommunisere med Gud, slik det fremgår av Dom 18,5, hvor det heter: "Spør Gud for oss." Og 2. Mos 33,7 sier: "Alle som ville søke råd hos Herren, gikk til dette teltet utenfor leiren." Enkeltpersoners kommunikasjon med Gud synes å ha vært et dagligdags fenomen og ha skjedd ved hjelp av mellommann.

Guds trofaste profeter må ha vært en annen form for mellomledd. Gud talte til dem i klartekst, og de bragte budskapet videre til Israels folk eller dets ledere. Det finnes tallrike eksempler som viser dette. Som eksempel nevner vi 2. Krøn 18,13, hvor det heter: "Men Mika svarte [til kongens sendebud]: "Så sant Herren lever: Det min Gud sier til meg, det må jeg tale.""

To bibelsteder i GT indikerer enda en måte å kommunisere med Gud på. Det gjelder 2. Mos 28,30 som sier: "I brystduken skal du legge urim og tummin." (se nedenfor) og 1. Sam 28,6, heter det:" men Herren svarte ham ikke, verken gjennom drømmer eller

urim." Av dette fremgår at i det minste urim var et hjelpemiddel ved kommunikasjonen med Gud. Det gjaldt vel også tummin, for de to nevnes gjerne sammen

Her melder en rekke spørsmål seg: Hva var det som forgikk? Finnes realiteter bak disse fortellingene i GT om kommunikasjonen mellom Gud og mennesker? Foregår noe tilsvarende idag - og hvis nei, hvorfor ikke

10.2 Hva sier Det nye testamente (NT) om dette?

Også NT forteller om en slik kommunikasjon, men stort sett foregår den annerledes enn i GT. Gud taler ikke ut av en sky. Bortsett fra døperen Johannes er der ingen profet i den gammeltestamentlige betydningen av ordet, som formidler Guds tale til menneskene. Jesus er den store formidleren av Guds tale til menneskene så lenge han virker blant menneskene, selv om han - Jesus - bruker sine egne formuleringer. Joh 1,51 sier vel noe om hvordan denne kommunikasjonen fant sted: "Så sa han [Jesus]: "Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal se himmelen åpnet og Guds engler stige opp og stige ned over Menneskesønnen.".

Når det gjelder Jesu kommunikasjon med det hinside, er det nærliggende å nevne to hendelser. Den ene gjelder Jesu samtale med fristeren i ørkenen, slik den er omtalt i begynnelsen av Luk 4. Ut fra Bibelens premisser kan denne merkelige historien kanskje forklares slik: Jesus var klarsynt, slik det fremgår av flere steder i NT. Derfor kunne han se og kommunisere med Satan. Men hvem har fortalt denne historien til evangelisten? Kan det være noen annen enn Talsmannen, som vi straks kommer til? Men først vil vi se på det andre tilfellet som er meget spesielt. Mat 17,3 sier nemlig: "Da viste Moses og Elia seg for dem og talte med ham [Jesus]."

Men Jesus er ikke helt enerådende i kommunikasjonen. Guds engler formidler også budskap. Og med direkte stemme formidler Gud av og til sitt budskap, slik som i Mat 3,17 som sier: "Og det lød en stemme fra himmelen: "Dette er min sønn, den elskede, som jeg har behag i."" Og i Apg 9,4 heter det: "Han [Saulus] falt til jorden og hørte en røst si til ham: Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?"" Dessuten fortelles det i Mat 17,5: "Ennå mens han talte, kom en lysende sky og skygget over dem, og en røst lød fra skyen." Her nevnes en sky som kilde for stemmen på lignende måte som beskrevet flere steder i GT. Vi skal nå se på andre eksempler på kommunikasjonen i NT.

I Mat 1,20 viser Herrens engel seg for Josef i en drøm hvor han får instruksjoner om hva han skal gjøre. Og Luk 2,9 forteller: "Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herrlighet lyste om dem. De ble meget forferdet. Men engelen sa til dem: "Frygt ikke!"

Apg 10,3 forteller: "En dag omkring den niende time hadde han [Kornelius] et syn. Han så tydelig en Guds engel som kom inn til ham og sa. "Kornelius!"" - .Og så følger en samtale mellom dem. Og i 10,10 fortelles: "Han [Peter] ble sulten og ville spise. Da de holdt på å lage maten, kom han i henrykkelse og fikk et syn. Han så Og en røst talte til ham: "Peter, ta for deg ..."

Men det var ikke alltid slik at kontakten skjedde i en drøm eller et syn som eventuelt kom i en tilstand av såkalt henrykkelse. Det fortelles om mer direkte kommunikasjon i våken tilstand, slik som i Luk 2,9 ovenfor og de følgende eksemplene: Apg 12,7 sier: "Med ett sto en Herrens engel der, og et lys strålte i rommet. Han vekket Peter med et puff i siden og sa: "Skynd deg, stå opp!"" Og Joh 20,13 forteller: "Hvorfor gråter du, kvinne?" spurte de [englene]. Hun svarte: "De har tatt min Herre bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.""

Talsmannens komme blir annonsert av Jesus på to steder i Joh 14: nemlig i Joh 14,16: "Og jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal bli hos dere for alltid, Sannhetens ånd." og i Joh 14,26: "Men talsmannen, Den hellige ånd som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere."

Det er åpenbart at den form for kommunikasjon som Jesus her lover, blir oppfylt ved disiplenes pinsehøytid, slik det er beskrevet i Apg 2. Sammenhengen mellom Jesu løfte og det som skjedde i pinsen, fremgår av Apg 1,4: "...."Dere skal ikke forlate Jerusalem, men vente på det som Faderen har lovet, og som jeg [Jesus] har talt om. For Johannes døpte med vann, men dere skal om noen få dager døpes med Den hellige ånd."

Hva slags kommunikasjon er det talsmannen, Sannhetens ånd, har med menneskene? Det finnes noen bibelsteder som belyser dette spørsmålet, og som vi skal se nærmere på. I Apg 2,4 leser vi: "Da ble de alle fylt av Den hellige ånd, og de begynte å tale i andre tungemål etter som Ånden ga dem å forkynne." Og litt lenger nede - i 2,7:

"Forskrekket og forundret spurte de: "Er de ikke galileere alle disse som taler? Hvordan henger det sammen at enhver av oss hører dem tale på vårt eget morsmål?"

Også 1. Joh brev uttaler seg om dette; først i 4,1: "Mine kjære, tro ikke enhver ånd! Prøv åndene om de er av Gud! For det er gått mange falske ånder ut i verden. Guds ånd kjenner dere på dette: Hver ånd som bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjøtt og blod, er av Gud. Men enhver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke av Gud." I 1. Kor 14 utdyper Paulus deler av denne kommunikasjonen. Av dette fremgår at de som hadde ånden over seg, "talte i tunger", dvs de talte på et fremmed språk som de selv ikke forsto, men som noen av tilhørerne kunne. Forutsetningen for at denne formen var bra, var - ifølge Paulus - at det som ble sagt på det fremmede språket, ble oversatt til et språk alle forsto - oversatt av en annen som også hadde ånden over seg.

Andre som også hadde ånden over seg, talte "profetisk" - dvs. de talte på sitt eget språk, slik Paulus foretrakk det. I 1. Kor 6 sier han noe om innholdet i denne kommunikasjonen: "Hva gagn har dere av det [jeg taler i tunger], hvis jeg ikke med det jeg sier gir dere åpenbaring, kunnskap, profeti eller lære?"

Hva sier disse sitatene? De disiplene som Ånden kom over, talte plutselig på språk de ellers ikke kunne. Og de talte i klartekst. De sier også at det finnes to typer ånder, ånder fra Gud og andre. Kommunikasjonen mellom Guds verden og menneskene må være et vesentlig grunnlag for hele kristenheten. Men hvilken rolle spiller den i dag?

11 Var Jesus enestående på alle måter?

Hva sier Bibelen om Jesu liv og virke? Det er et stort tema som vi kommer nærmere inn på i neste avsnitt. Her skal vi ta for oss utvalgte tema som kan ha behov for en avklaring.

De fleste kirkesamfunn sier at Jesus levde som ånd i Guds rike før han ble inkarnert som menneske her på Jorden. Som vi har sett, sier Jesus det selv også. Men gjelder det bare han? Eller har vi alle sammen levd i en annen verden - en finstofflig verden - før dette livet på Jorden? De kristne kirkene av idag avviser tanken om generell preeksistens bortsett fra Kristus som ble inkarnert som Jesus. Men hva sier Bibelen

Bibelen er ikke uten opplysninger som kan tas til inntekt for **preeksistens**. I Jeremia 1.5 heter det for eksempel: "Allerede før Jeg skapte deg i mors liv, har Jeg valgt deg." Og i Ef 1.4 står det at ... de (antagelig apostlene og noen til) ble utvalgt før verden ble til. Og Salm 58.4 sier: "Frafalne er de gudløse [allerede] fra morslivet, og løgnerne går feil fra fødselen av." I Luk 11,13 sier Jesus til disiplene: "Når selv dere **som er onde**, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal ikke da Faderen gi Den hellige ånd fra himmelen til dem som ber ham."

Joh 8.23 sier kanskje også noe om dette: "Han [Jesus] sa til dem: "Dere er nedenfra, jeg er ovenfra. Dere er av denne verden, jeg er ikke av denne verden."" Og i Joh 17.14 sier Jesus: "Jeg har gitt dem [disiplene] ditt ord. Men verden har lagt dem for hat, for de er ikke av verden, likesom jeg ikke er av verden." Også Joh 17.12 peker i samme retning: "Jeg vokter dem, og ingen av dem gikk fortapt, uten den ene som hørte fortapelsen til." Også Joh 6.70

uttaler seg om det samme: "Har jeg [Jesus] ikke utvalgt dere tolv? Og én av dere er en djevel."

Her sier altså Jesus at apostelen Judas var en djevel som hørte fortapelsen til. Det kan vel ikke bety annet enn at Judas var et inkarnert vesen fra fortapelsens rike? Den måten Jesus bruker begrepene "ovenfra" og "nedenfra" på, er også interessant. Det er jo nærliggende å tolke det dithen at han sikter til to-delingen av den finstofflige verden: "ovenfra"-verdenen - som må være det samme som Guds rike - og "nedenfra-verdenen" som da er det ondes rike. Og - ikke minst - at vesener fra begge disse hinsidige verdener kan bli inkarnert som menneske på Jorden.

Også et annet sted i Bibelen tyder indirekte på preeksistens, nemlig Mat 17,2-3 som forteller om Jesu møte med Moses og Elia på et fjell. Hvordan kunne Moses, som var en forlenget avdød syndig mann, møte Jesus på den måten før frelsen var et faktum? Forutsetningen for at det kunne skje må vel ha vært at han var en inkarnert engel da han ble født i Egypt. Det må vel bety at han vendte tilbake til Guds rike da han døde, fordi han "kom ovenfra" og ikke hadde behov for frelse?

Reinkarnasjon bør vel også kort nevnes her. Flere bibelsteder berører dette temaet, først Mat 16.13, hvor Jesus spør disiplene hvem folket sier han er. "De svarte: Noen sier døperen Johannes, andre Elia, og andre igjen Jeremia eller en annen av profetene." Utsagnet tyder på at reinkarnasjonstanken var godt kjent blant disiplene. Den var også kjent blant de første kristne inntil den ble avskaffet på konsilet i Konstantinopel i år 553. Det forhold at Elia/Johannes ifølge Bibelen ble født to ganger - altså var reinkarnert - og måten han forlot Jorden på første gangen, må vel innebære at han "var ovenfra" og altså begge ganger var en inkarnert Guds engel.

12 Forholdet mellom Gud Fader og Kristus/Jesus

Før vi kan se på forholdet mellom Gud og Kristus/Jesus, må vi se nærmere på hver enkelt. Bruken av gudsbegrepet i Bibelen har vi allerede belyst. Nå spør vi: Hvem var denne historiske personen ved navn Jesus fra Nasaret, som har satt slike enorme spor etter seg i menneskehetens historie? Med Bibelens Nye Testamente (NT) - og særlig evangeliene - som kilde skal vi (1) se på hva Jesus sa om seg selv og (2) hva hans samtid mente om ham. Dessuten kommer en utenforstående forteller til orde i Bibelen som av og til sier noe om hvem Jesus var (3). I avsnitt 14 følger sitater som bruker uttrykket "å være ett".

12.1 Hvem sier Jesus at han er?

Det fremgår at Jesus så på seg selv som spesiell allerede ved begynnelsen av sitt virke, ja, lenge før det. For han må, allerede som ungdom, ha lagt merke til at hans spørsmål og kommentarer ved undervisningen i synagoger og i tempelet var noe utenom det vanlige. Mar 1,21 forteller om dette da han lærte i synagogen i Kapernaum: "De var slått av undring over hans lære, for han lærte med myndighet og ikke som de skriftlærde." Også: Luk 2,49 forteller om den tolvårige Jesus i tempelet. "Alle som hørte ham, undret seg over hans forstand og de svar han gav." Allerede her betegner Jesus tempelet som "min Fars hus."

Men først som voksen, da han ble døpt, og han så og hørte det som skjedde da, må han ha fått bekræftelsen på at han var svært uvanlig. Senest da må han ha skjønnet at han var den, som ifølge Skiften skulle komme: nemlig Messias. Det må ha vært en mektig opplevelse for ham. Vi skal nå se på en rekke skriftsteder hvor Jesus sier noe om seg selv.

Følgende utsagn belyser hvordan Jesus så på seg selv

"Meg er gitt all makt i himmel og på Jord." Mat 28,18. "Jesus svarte Pilatus under forhøret: "Mitt rike er ikke av denne verden. Var mitt rike av denne verden, hadde mine menn kjempet for meg, så jeg ikke skulle bli overgitt til jødene. Men mitt rike er ikke herfra." "Så er du da konge?" sa Pilatus. "Du sier det," sa Jesus. "Jeg er konge." Joh 18,36-37.

Jesus taler om seg selv i bønn til Gud: "For du har gitt ham [Sønnen] makt over alt som heter menneske, for at han skal gi evig liv til alle som du har gitt ham." Joh 17,2 Og Jesus sier også i bønn: "Jeg har forherliget deg på jorden, da jeg fullførte den gjerning du gav meg å gjøre. Og nå ber jeg at du, Far, vil gi meg den herlighet som jeg hadde hos deg før verden ble til." Joh 17,4. "Jesus svarte: "..... Før Abraham var, er jeg."" Joh 8,58

I Mat 16,16 - 20 bekrefter Jesus Peters utsagn om at han er "Messias, den levende Guds Sønn." Jesus bekrefter at når Peter sier dette, da har han det fra Faderen i himmelen. Han, Jesus, er kommet ned til Jorden fra Faderens rike, hvor han hadde en spesiell posisjon, en posisjon som han håper å kunne innta igjen. "Jeg er utgått fra Faderen og kommet til verden. Jeg forlater denne verden igjen og går til Faderen." Joh 16,28. "Jesus svarte: "Var Gud deres far, da hadde dere elsket meg. For jeg er utgått fra Gud og er kommet til dere."" Joh 8,42. "Han sa til dem: "Dere er nedenfra, jeg er ovenfra. Dere er av denne verden, jeg er ikke av denne verden."" Joh 8,23.

Jesus sier til Det høye råd: "Men fra nå av skal Menneskesønnen sitte ved den mektige Guds høyre hånd." Luk 22,69. I de etterfølgende vers bekrefter Jesus at han er Guds Sønn: "Timen er kommet, da Menneskesønnen skal bli forherliget." Joh 12,23

Videre sier Jesus om sin funksjon i kommende trengsler: "Da skal de se Menneskesønnen komme i skyen med stor makt og herlighet." Luk 21,27 + Luk 21,33: "Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå."

I følgende sitat viser Jesus konkret at han kan bestemme over hinsidige forhold: "I dag skal du være med meg i Paradis" Luk 23,43. Dessuten er Menneskesønnen herre over sabbatten, slik det fremgår av Luk 6,5 og Mar, 2,28. I Mat 3,35 sier Jesus noe om sin familie: "Den som gjør Guds vilje, er min bror og søster og mor." Jesus sier også noe om seg selv som forbilde: "Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, så må også dere vaske hverandres føtter." Joh 13,14.

Jesus om sitt forhold til Faderen

"Alt mitt er ditt, og det som er ditt, er mitt, og jeg er forherliget gjennom dem." Joh 17,10. Og Joh 14,20 sier: "Hvis dere elsket meg, hadde dere vært glade for at jeg går til Faderen, for han er større enn jeg." Dessuten Joh. 5,26: "For liksom Faderen har liv i seg selv, har han også gitt Sønnen å ha liv i seg, og han har gitt ham myndighet til å holde dom, fordi han er Menneskesønnen. Jeg kan ikke gjøre noe av meg selv."

Joh 20,17 sier dessuten: "... men gå til mine brødre og si til dem at jeg farer opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud."

"...så tro i det minste på gjerningene, om dere ikke tror meg. Da skal dere skjønne og innse at jeg er i Faderen og Faderen i meg." Joh 10,38. "Tror du ikke at jeg er i Faderen og Faderen i meg? De ord jeg sier til dere, har jeg ikke fra meg selv; det er Faderen som er i meg og gjør sine gjerninger. Tro meg når jeg sier at jeg er i Faderen og Faderen i meg." Joh 14,10. "Den dagen skal dere skjønne at jeg er i min Far, og at dere er i meg og jeg i dere." Joh 14,20.

"Sønnen kan ikke gjøre noe av seg selv, men bare det han ser Faderen gjøre. Det Faderen gjør, det gjør også Sønnen." Joh 5,19. "Det jeg taler, taler jeg slik Faderen har sagt meg." Joh 12,50. "For likesom Faderen reiser opp de døde og gjør dem levende, slik gjør også Sønnen levende hvem han vil." Joh 5,21. "For det er ikke min egen vilje jeg vil fremme, men hans vilje som har sendt meg." Joh 5,30. "For jeg er ikke kommet ned fra himmelen for å gjøre det jeg selv vil, men det han vil som har sendt meg." Joh 6,38. "Og den som ser meg, ser ham som har sendt meg." Joh 12,45. "Og Faderen dømmer ingen, men han har overgitt all dom til Sønnen." Joh 5,22.

Av dette fremgår at Gud og Jesus er to forskjellige personer som kan være på to forskjellige steder. Og det ser ut til å være en betydelig forskjell mellom dem. Gud er den suverene JEG ER - personen som har alt i Seg Selv og av Seg Selv. Alt det Sønnen har - og det er veldig mye - har han fått av Faderen. Det var Jesus tydeligvis klar over, slik det også fremgår av sitatene. Ikke noe i NT tyder på at Jesus har påberopt seg gudestatus. Tvert imot, har han hele tiden understreket sin avhengighet av Gud. Jesu fortvilte rop på korset: Mat 27,46: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?" understreker dette ytterligere.

Hvorfor er Jesus, etter hans egne utsagn, kommet til verden?

"Jeg er ikke kommet for å oppheve loven eller profetene, men for å oppfylle". Mat 5,17. "...nettopp de, Skriftene, vitner om meg [Jesus]". Joh 5,39. Og nettopp dette fremgår av følgende: I synagogen i Nasaret leste Jesus en dag en tekst fra Skriften høyt for forsamlingen. Etterpå sier han: "I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på." Luk 4,21.

"Tro ikke at jeg er kommet for å bringe fred på Jorden. Jeg er ikke kommet for å bringe fred, men sverd. Jeg er kommet for å sette skille." Mat 10,34.

"For jeg er ikke kommet for å dømme verden, men for å frelse verden." Joh 12,47.

"Menneskesønnen er kommet for å frelse det som var forlatt." Mat 18,11.

"Men Jesus ropte ut: "Den som tror på meg, tror ikke på meg, men på ham som har sendt meg. Og den som ser meg, ser ham som har sendt meg. Jeg er kommet som lys til verden, for at den som tror på meg, ikke skal bli i mørket. Den som hører mine ord og ikke tar vare på dem, dømmer ikke meg. For jeg er ikke kommet for å dømme verden, men for å frelse verden." Joh 12,4.

"Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, han har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet." Joh 5,24.

"Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys." Joh 8,12.

"Tro på lyset mens dere ennå har lyset, så dere kan bli lysets barn." Joh 12,36.

"Alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn - de som tror på hans navn" Joh 1,12.

"Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø." Joh 11,25.

"Og dette er det evige liv at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus." Joh 17,3. 1. Joh 3,8 sier: "Det var for å gjøre ende på djevelens gjerninger at Guds Sønn åpenbarte seg."

12.2 Hva mente Jesu samtid om hvem han var?

Ifølge Bibelen er det mange som uttaler seg om Jesus: disiplene, "folket", en røst fra himmelen og besatte. Den som først uttaler seg om Jesus, er døperen Johannes som gjør oppmerksom på at Jesus er en helt spesiell person, Jesus blir fremstilt som en som døper med "Den hellige ånd," og som er høyt hevet over døperen Johannes. "Se, der er Guds lam som bærer verdens synd." Joh 1,29. "Han, som kommer fra himmelen, står over alle." Joh 3,31

"Men også nå vet jeg [Marta] at alt det du ber Gud om, vil han gi deg." Joh 11,22.

1. Tim 2,5 sier: "For det er én Gud og en mellommann mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus"

Jesus kommer i ordveksling med de skriftlærde i Joh 10,34: "Jesus svarte: "Står det

ikke skrevet i deres egen lov: Jeg har sagt: Dere er guder? De som Guds ord kom til,

blir altså i loven kalt guder, og Skriften kan ikke settes ut av kraft. Hvorfor sier dere da til ham som Gud har helliget og sendt til verden: Du spotter Gud, fordi jeg sa: Jeg er Guds Sønn?"

Jesu kunnskaper om fremtiden fremgår av en rekke steder i Bibelen - også hvilken skjebne som ventet Messias. Men hans nærmeste tilhengere visste ikke hva det innebar å være Messias. Hans (kjødelige) brødre og søstre trodde ikke på ham. Ved at Jesus viste seg for sine nærmeste tilhengere etter oppstandelsen og var sammen med dem, ble de nok mer klar over hvem mennesket Jesus var - eller hadde vært. Men blant folket var det mange som trodde på ham, og de sa: "Når Messias kommer, skal han da gjøre flere tegn enn denne mannen har gjort?" Joh 7,31. "Han er Guds Sønn." Joh 1,34.

"Alle de som hadde vært til stede da han kalte Lasarus ut av graven og vakte ham opp fra de døde, vitnet om det de hadde sett." Joh 12,17.

“...og de sa til hverandre: "Hva er dette for slags tale? Med makt og myndighet befaler han de urene ånder, og de farer ut, Luk 4,36.” Men også besatte skjønner hvem de har å gjøre med: "Hva har du med meg å gjøre, Jesus, Sønn av Den Høyeste....." Mat 5,7.

Pilatus' innskrift på korset "Jesus fra Nasaret, jødernes konge" er også et slags vitnesbyrd.

Det spesielle ved Jesus ble bekreftet flere ganger av en "røst fra himmelen" som omtaler Jesus som "min Sønn, den elskede, som jeg har behag i." Et tilsvarende utsagn fra en røst fra himmelen finnes i Mat 17 og Luk 9,35. - hvor Jesus møter Moses og Elia. Dessuten: "Far, la ditt navn bli forherliget. Da lød det en røst fra himmelen: "Jeg har forherliget det, og skal igjen forherlige det."" Joh 12,28.

12.3 Hva sier den utenforstående Fortelleren om Jesus?

Den som her er kalt Fortelleren, bidrar med informasjon på en rekke steder i evangeliene. Fortelleren har informasjon som ikke noe menneske kan ha på normal måte. Evangeliets forfatter kan altså ikke være Fortelleren. Fortelleren kjenner menneskers tanker og er til stede der intet utenforstående menneske kan ha vært. Således gir Fortelleren en detaljert beskrivelse av samtalen mellom Jesus og Satan da Jesus ble utsatt for fristelser i ørkenen - konf. Luk 4 og Mat 4. Fortelleren beskriver også hva som skjedde, og hva Jesus gjorde da han var alene i Getsemane hage før han ble tatt til fange. Samtalen mellom Jesus og Pilatus må vel også stamme fra denne Fortelleren som også bidrar med andre opplysninger om Jesus, slik de følgende eksemplene viser:

- "Alt er blitt til ved ham; uten ham er ikke noe blitt til av alt som er til." Joh 1,3
- "...men da han [Kaifas] var øversteprest det året, talte han profetisk om at Jesus skulle dø for folket. Ja, han skulle ikke bare dø for folket; han skulle også samle til ett de Guds barn som er spredt omkring." Joh 11,51-52.
- "Jesus visste at Faderen hadde gitt alt i hans hånd, og at han var utgått fra Gud og gikk til Gud." Joh 13,3.
- Det Gamle Testamente (GT) har forutsagt Jesu komme, hans spesielle tilblivelse her på Jorden og hans skjebne. I det hele vitner Fortellerens kommentarer om at Jesu liv og skjebne - inklusiv mellomstasjonene i livet - har vært regissert og gjennomført i samsvar med en plan. Gjentatte ganger gjør teksten oppmerksom på at det og det skjedde for at Skriften skulle bli oppfylt. "Dette sa Jesaja fordi han så Jesu herlighet og talte om ham." Joh 12,41.

Evangelieforfatterne kan selvsagt ha fått detaljert kjennskap om svært mange hendelser på normal måte:

- for eks at vismenn hadde fått vite om Jesu fødsel, og at de var kommet langveis fra for å hylle denne "jødernes konge".
- at Jesu død ble ledsaget av uforklarlige hendelser, som at forhenget i tempelet revnet. Dette i tillegg til mer dagligdagse opplysninger slik som:
- "Han ble holdt for å være sønn av Josef." Luk 3,23.

- "Jesus var omtrent tretti år gammel da han begynte sin gjerning." Luk 3.2

Hvem er Fortelleren som gav slik spesiell informasjon til forfatterne av evangeliene?

Var det Talsmannen som skulle "lære dere alt og minne dere om alt det jeg [Jesus] har sagt dere"? Joh 14,26. Kanskje har Talsmannen også bidradd til å få gjengitt og skrevet ned de til dels lange talene som Jesus holdt i ulike sammenhenger, og som er referert i Bibelen? Det er nærliggende å spørre: Hvem ellers kan det ha vært, hvis det ikke er Talsmannen - sannhetens ånd?

12.4 Tok Jesus feil av seg selv og sin oppgave?

Det er åpenbart at Jesus visste hvem han var og hvilken oppgave han sto overfor. Det fremgår ganske tydelig av Skriften. Hele kapitler i NT er viet dette temaet. Oppgaven hans besto i å gjennomføre det Skriften sier skjedde, og som tidligere deler av Skriften i noen grad hadde forutsagt. Derfor lot han det skje som var nødvendig for å gjennomføre oppgaven. Ja enkelte steder i Skriften tyder på at Jesus selv aktivt bidro til at det som skulle skje, virkelig skjedde - blant annet ved å komme ridende på eselet inn til Jerusalem søndag før påske. Men Jesus må også ha kjent hensikten med oppgaven, og hva som sto på spill hvis han feilet. Blant annet skulle han få anledning til å sende Talsmannen - sannhetens ånd - til sine etterfølgere på Jorden, hvis han gjennomførte oppdraget.

Tok Jesus feil av seg selv og sin oppgave? Det finnes mennesker som mener det. I så fall var Jesus bare en tragisk figur på linje med alle de andre på den tiden som mente om seg selv at de var jødernes messias. Men de som mener at Jesus tok feil av seg selv, har et forklaringsproblem. De må på en troverdig måte kunne bortforklare samsvaret mellom det som skjedde gjennom hans virke og det som peker mot det samme i GT. Mer om dette finnes i avsnitt 30. Dessuten må alt som er sett og bevitnet av mange i forbindelse med Jesu liv, hans død og oppstandelse bortforklares i likhet med alt det som skjedde blant apostlene i den første kristne tiden, men også senere gjennom århundrene og frem til våre dager. I tillegg må man kunne forklare hvordan en slik tragisk figur kunne være kimen til den verdensomspennende religionen som kristendommen - tross alle svakheter - er idag.

13 Hva sier Bibelen om det som skjedde i påsken?

Det begynte med at Jesus kom ridende inn til Jerusalem på et esel. Med dette skal Jesus ha provosert jødernes teologer, fordi den Messias de ventet på, og som de ikke på noen måte identifiserte med Jesus, ifølge profetene skulle komme ridende nettopp på denne måten. Vi har også fått høre at Jesus på dette tidspunktet hadde hatt rikelig anledning til å flykte og å unngå konfrontasjonen med den jødiske og den romerske øvrigheten. Hvorfor provoserte Jesus øvrigheten, og hvorfor flyktet han ikke? undrer forskere.

På skjærtorsdag samlet Jesus disiplene rundt seg for å innta jødernes påskemåltid. Vi får opplyst at de berømte maleriene som viser Jesus med disiplene rundt et bord, er feil.

På den tiden lå man rundt små lave bord eller opphøyninger - tre personer per bord. Og man har funnet ut at de som lå sammen med Jesus, var Johannes - på hans høyre side - og Judas på den andre siden. Jesus skal da ha sagt til Judas: «Gjør det snart det du vil gjøre.» (Joh. 13.27). Dette utsagnet har fått noen til å spørre om Jesus hadde en avtale med Judas eller en felles plan. Hvordan skal dette forstås?

Det synes nærliggende at Jesus ut fra sitt kjennskap til fremtiden - det være seg ut fra sitt klarsyn eller på andre måter - visste nøyaktig hva som ville skje, og hvordan de ulike personene - inklusiv han selv - ville eller måtte forholde seg. Dette forløpet var på en måte planlagt allerede på profetenes tid, og alt måtte skje i samsvar med planen, skulle Jesus fullføre det oppdraget han hadde fått - og som han rimeligvis hadde påtatt seg en gang i en fjern fortid. Derfor flyktet han ikke, og derfor bidro han selv til at det som skulle skje, også skjedde. Hans ekstremt vanskelige oppgave i denne fasen var dessuten å forbli trofast mot Gud på tross av all forlattheten, alle ydmykelsene, og alle pinslene på kropp og sjel.

To ganger gir Skriften et ørlite blick inn i hans situasjon. Det første gjelder svetten i form av blod i Getsemane. Vitenskapen kan idag fortelle at dette er et sjeldent, men likevel kjent fenomen, særlig blant dødsdømte fanger kort tid før henrettelsen. Da kan dødsangsten frembringe svette som blod. Vitenskapen sier da også om Jesus at det var dødsangsten som lå bak. Men - var Jesus virkelig redd den fysiske døden - han med den bakgrunnen? Neppel! Tanken på all den smerten han skulle igjennom ga derimot i høy grad grunn til angst. Men muligheten for å bli svak og falle fra Gud i den ytterste nød må i tillegg ha virket svært, svært skremmende. Da hadde han ikke fullført oppdraget sitt, og han hadde ikke kunnet vende tilbake til sin Far i himmelen. Han hadde vært åndelig død - atskilt fra Guds rike.

Det andre sitatet gjelder Jesu utsagn: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» (Mark. 15.34). Ut fra det Skriften forteller, hadde Jesus hele tiden hatt løpende kontakt med sin Far i himmelen - direkte eller indirekte, via budbringere. Men i denne ytterste prøvelsens time skulle også denne kontakten tas fra ham, slik at han helt og holdent var utlevert ondskapen i denne verden og det hinsidige. Han klarte det, han holdt stand, slik at han til slutt kunne si «Det er fullbragt» (Joh. 19.30). og «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» (Luk. 23.46).

Det har vært spekulert mye om Jesus virkelig var død da han ble tatt ned av korset. En teori har gått ut på at det var blandet bedøvende urter i det eddikvannet Jesus fikk å drikke. Men vitenskapen ser ikke ut til å ha noen bedre forklaring enn at Jesus virkelig døde på korset, selv om de undrer seg over at han døde forholdsvis fort.

Det neste vitenskapen undrer seg over, er det forhold at Jesus - ifølge Skriften - var såpass mye annerledes etter oppstandelsen at hans nærmeste ikke straks kjente ham igjen. Var han kanskje en hallusinasjon skapt av deres ønsker og håp om å treffe ham igjen? Vitenskapen våger ikke å trekke den konklusjonen heller. Til det er vitnesbyrdene for mange og for konkrete.

Er det mulig å få en samlet forståelse av det som foregikk i løpet av påskedagene og hvilken hensikt det hadde? Var hensikten å stifte en ny religion? Eller ville Jesus bare være et slags forbilde som måtte dø på korset, fordi han kom på kant med den jødiske og romerske øvrigheten? Var hensikten å forsone en hevngjerrig Gud, slik at straffen ikke skulle treffe en syndig menneskehet, men så og si lastes over på en uskyldig person fra himmelen - en person

som var uten synd? Og innbar dette for de troende en frelse fra all skyld? Tok han med andre ord på seg all vår synd? Eller tok han fullstendig feil av seg selv?

Hvordan kan dette besvares? Jesus kjørte sitt løp uten å ta hensyn til konsekvensene, fordi han visste hvem han var og hvilken oppgave han hadde. Slik det fremgår av Skriften, var hans oppgave å beseire de onde makter. Oppgaven var to-delt. Den første delen utspilte seg her på Jorden. Den andre i det hinsidige. Her på Jorden måtte han forbli trofast mot Gud på tross av alle de prøvelsene han ble utsatt for. Etter at denne prøven var bestått, og han hadde utåndet her på Jorden, var han - som ånd - berettiget og i stand til å beseire de onde makter i deres del av det hinsidige - som Skriften kaller Dødsriket. Dødsriket i Skriftens forstand er altså ikke det riket de avdøde befinner seg i, men det hinsidige riket hvor de som er i opposisjon til Gud, befinner seg. Flere steder i Skriften viser det. I tråd med dette sier trosbekjennelsen «fôr ned til Dødsriket» hvor han beseiret denne verdens fyrste. At Jesus med sine hærskarer samtidig befridde sjeler som befant seg i dette Dødsriket, fremgår også av Skriften, slik vi har sett. Jesus hadde fullført oppdraget; først, som menneske, ved å tåle det han måtte lide, uten å falle fra Gud, deretter, som ånd, å beseire Satan i hans eget rike, Dødsriket.

14 Hva vil det si å være ett?

Dette begrepet finnes i mange bibelsteder, men disse synes å være mest sentrale - alle fra Johannesevangeliet - nemlig: Joh 10.29: "Min far som har gitt meg dem, er større enn alle, og ingen kan rive noe ut av min Fars hånd. Jeg og Faderen er ett." Joh 10.38: "Da skal dere skjønne og innse at jeg er i Faderen og Faderen er i meg." Og Joh 14.11: "Tro meg når jeg sier at jeg er i Faderen og Faderen i meg."

Og Joh 17.11 sier: "Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navn du har gitt meg, så de kan være ett, liksom vi er ett." Og Joh 17.21: "Jeg ber om at de alle må være ett, liksom du Far er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss for at verden skal tro at du har sendt meg. Jeg har gitt dem den herlighet du har gitt meg, for at de skal være ett, liksom vi er ett; jeg i dem og du i meg, så de helt og fullt kan være ett." Dessuten Joh 14.20: "Den dagen skal dere skjønne at jeg er i min Far, og at dere er i meg og jeg i dere."

Det første avsnittet gjelder forholdet mellom Gud og Jesus. Av det andre avsnittet fremgår at det å være ett favner mye videre enn Faderen og Sønnen. Det favner også disiplene og de menneskene som gjennom disiplenes arbeid kommer til tro på Jesus. Treenighet er et begrep som ikke finnes i Bibelen.

15 Hva sier Bibelen om Den hellige ånd?

En rekke bibelord skal hjelpe oss med å forstå dette bedre:

Sal 51,13: "...ta ikke fra meg din [Guds] Hellige ånd."

Jes 63,10: "...de viste bare trass og krenket hans Hellige ånd."

Jes 63,11: “Hvor er han som gav ham sin Hellige ånd i hjertet?”

Mat 1,18: “...viste det seg at hun var med barn ved Den hellige ånd.”

Mat 3,11: “Han skal døpe dere med Hellig ånd.”

Mat 12,32: “Men den som taler mot Den hellige ånd, skal ikke få tilgivelse.”

Mat 28,19: “...idet dere døper dem til Faderens, Sønnens og Den hellige ånds navn.”

Luk 1,67: “Hans far Sakarja ble fylt av Den hellige ånd.”

Luk 11,13: “hvor mye mer skal ikke da Faderen gi Den hellige åndtil dem som ber ham?”

Luk 12,12: “....for det skal Den hellige ånd lære dere i samme stund.”

Apg 1,2: “.... etter at han ved Den hellige ånd hadde gitt sine påbud...”.

Apg 10,45: “... var forferdet over at Den hellige ånds gave også ble utøst over hedningene.”

Apg 13,2: “ En gang de holdt gudstjeneste og fastet, sa Den hellige ånd: Ta ut Barnabas og Saulus for meg, så de kan gå til den oppgaven jeg har kalt dem til.”

Apg 15,28: “Den hellige ånd og vi har besluttet ...”

Apg 20,23: “... men Den hellige ånd vitner for meg i by etter by.”

Apg 21,11: “Dette sier Den hellige ånd.”

Heb 10,15: “Også Den hellige ånd vitner for oss om dette.”

1. Kor 6,19: “Vet dere ikke at deres legemer er et tempel for Den hellige ånd?”

2. Pet 1,21: “.. men drevet av Den hellige ånd talte mennesker ord fra Gud.”

Før vi går nærmere inn på hva disse bibelordene kan si oss, må vi se på begrepet Den hellige ånd, slik det brukes i Bibelen. Gud er en hellig ånd, Kristus er en hellig ånd. Og Guds rike er befolket med hellige åndevæsen, for eks. engler, som Bibelen av og til nevner når de i forskjellig sammenheng har kontakt med menneskene. Bak uttrykket Den hellige ånd, som brukes gjennomgående i Bibelen, står ulike varianter av greske uttrykk: den hellige ånd, en hellig ånd eller bare hellig ånd uten artikkel. Det er derfor ikke grunnlag for en så konsekvent bruk av begrepet Den hellige ånd, slik man har gjort. At grunnlagstekstene også kan forståes annerledes, fremgår av følgende tre eksempler, hvor den norske Bibelteksten er sammenlignet med tilsvarende bibelord som er hentet fra det NT, slik det er oversatt fra de eldste skriftene til tysk av den tidligere katolske presten Johannes Greber.

Bibelen sier i Joh 14,26: “Men talsmannen, Den hellige ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere.”

Grebers NT (i JLs oversettelse fra tysk) sier i Joh 14,26: “Etterpå kommer hjelperen, den hellige ånde verden som min Far vil sende i mitt navn. Den vil undervise dere om alt det øvrige, og også minne om alt det jeg har sagt dere.”

Bibelen sier i Mark 12,36: “Selv sier jo David, drevet av Den hellige ånd: Herren sa til min herre: Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender under dine føtter”

Grebers NT (i JLs oversettelse fra tysk) sier i Mark 12,36: “David har jo - under innflytelse av en hellig ånd - selv uttalt ordene: “Herren talte til min herre: Sett deg ved min høyre side inntil jeg har nedlagt dine fiender som skammel for dine føtter.””

Bibelen sier i Mark 13,11: “Men når de fører dere bort og overgir dere til myndighetene, skal dere ikke være bekymret for hva dere skal si. Si det som blir gitt dere i samme stund! For det er ikke dere som taler, men Den hellige ånd.”

Grebers NT (i JLs oversettelse fra tysk) sier i Mark 13,11: “Når man arresterer dere og stiller dere for retten, så vær ikke på forhånd engstelige for hva dere skal si. Dere skal bare bringe frem det som blir inngitt dere i samme stund. For da er det ikke dere som taler, men den hellige ånde verden som taler gjennom dere.”

I disse eksemplene fra Greber er uttrykket Den hellige ånd ikke brukt. I stedet finner vi “den hellige ånde verden”, “en hellig ånd” og “den hellige ånde verden”. Dessuten: Det eller den som i Bibelen er kalt talsmannen, er her kalt hjelperen. De øvrige bibelordene sier oss at Den hellige ånd gjør forskjellige ting og har en rekke egenskaper. Den inngir hva man skal si. Den taler i klartekst, beslutter i samråd med mennesker, kan vitne for mennesker og formidle Guds påbud. Den er noe man døpes med, noe man kan bli fylt av, og den omtales som han.

16 Bibelens bruk av dødsbegrepet

Det er ikke vanskelig å se at Bibelen bruker dødsbegrepet i to forskjellige betydninger. Den ene gjelder den vanlige jordiske døden, slik det fremgår av en rekke steder i Bibelen. Men å være død kan også bety å leve fjernt fra- eller i opposisjon til Gud. De som er døde i denne betydningen av ordet, befinner seg i Dødsriket - om de lever her på Jorden eller i det hinsidige. Det finnes en rekke bibelsteder som understøtter et slikt syn:

Å 2.10 er interessant fordi dette bibelstedet omhandler 2 forskjellige dødsbegrep. «...Vær tro inntil døden, så skal jeg gi deg livets krone. Den som seirer, skal ikke rammes av den annen død.» Den førstnevnte døden må være den jordiske døden. Meningen til den siste setningen blir klarere i denne formen: Den som ikke seirer, blir rammet av den annen død. Er vi mao. trofaste mot Gud inntil vi dør den jordiske døden, får vi livets krone - som vel betyr at vi går til et hinsidig liv i Guds nærhet - som er selve Livet. I motsatt fall - er vi ikke trofaste mot Gud inntil den jordiske døden - vil vi bli rammet av den annen død, som er et liv i det hinsidige som er atskilt fra Gud. Ut fra dette er dét som kalles Dødsriket ikke stedet der de jordisk døde befinner seg, men der de frafalne, de som er i opposisjon til Gud, befinner seg.

Herren sa til Adam i Edens hage (1. Mos 2,17): «... for den dagen du spiser av det, må du dø.» Følgen av å spise ble, som kjent, at de ble drevet ut av hagen - ikke at de døde den jordiske

døden. Å dø må også her bety å falle fra, å bli utestengt fra Gud som følge av frafallet. Konf. også Esek. 18.21 som sier: "Når en synder vender om fra alle sine synder, når han holder alle mine forskrifter og gjør det som er rett og rettferddig, da skal han ikke dø, men leve."

I lignelsen om den fortapte sønn (Luk 15.24) sier faren: «For denne sønnem min var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.» Å komme bort fra Faderen betyr å være død, kommer man tilbake til Faderen, blir man levende, fordi Guds rike er Livets rike. Luk 15,32 peker i samme retning: Er man kommet bort fra Faderens hus, er man (åndelig) død. Kommer man tilbake, blir man (åndelig) levende.

Finner vi også støtte for dette synet i Mat 8,22?: "En annen, en av disiplene sa til ham: "Herre, la meg først få gå hjem og begrave min far." Men Jesus svarte: "Følg du meg, og la de døde begrave sine døde." - hvilket utlagt da vil si: ... la de åndelig døde begrave sine jordisk døde. Slik sett får utsagnet en mening i stedet for å virke som en litt uvøren bemerkning, noe Jesus jo ikke hadde for vane å komme med.

«Døden» synes også være betegnelsen på den som hersker i dødens rike. Han ble beseiret av Jesus, som også seiret over den jordiske døden. Men vi mennesker er fortsatt underlagt den jordiske døden, som vi har rett til å kjempe mot. Og vi er fortsatt utsatt for «den andre dødens» påvirkning, som vi har enda større grunn til å stå imot.

Denne Bibelens dobbel-bruk av dødsbegrepet kommer ofte ikke godt nok frem i forkynnelse og kommentarer med den følge at det som blir sagt, kan virke uklart eller forvirrende. Men forstår man dødsbegrepet på denne måten, vil flere brikker falle på plass.

17 Hva sier Bibelen om det å leve?

Vi har nettopp drøftet de to dødsbegrepene. Tiden er nå kommet for å se på hvordan Bibelen bruker begrep knyttet til det å leve. Vi begynner med en rekke bibelsitater for å prøve å finne ut hva de kan bety:

Matt 6,25 sier: "Vær ikke bekymret for mat og drikke som dere må ha for å leve." Det er åpenbart at det her, og på mange andre steder i Bibelen, ganske enkelt er ment at vi må ha mat og drikke for å leve her på Jorden. Men hva betyr Joh 11,25?: "Jesus sier til henne: "Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø.""

Her er to utsagn. Vi tar det siste først. "... hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø." Det er åpenbart at Jesus her ikke mener å oppheve den jordiske døden. Den ligger fast. Hvilken død er det da de som tror på Jesus, aldri i evighet skal smake? Den åndelige døden? Den som består i å vende Gud ryggen eller å komme i opposisjon til Ham? For de som tror på Jesus vil umulig kunne vende Gud ryggen.

Og så det andre utsagnet som står i Joh 11,25: Den som tror på Jesus, "... skal leve om han enn dør." Dette må vel forstås slik?: Den som dør den vanlige, jordiske døden i troen på Jesus, skal leve videre i livets-, dvs. i Guds rike.

Hvordan passer dette med Joh 5,25?: "Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den tid kommer, ja, den er nå, da de døde skal høre Guds Sønnns røst, og de som hører, skal leve." Det synes å bety at de døde, det vil si de som levde fjernt fra Gud på Jorden og i det hinsidige, nå kunne høre Guds Sønnns røst, og at de som trodde på Ham, skulle leve - dvs. være del av Guds, eller livets rike uansett om de levde her på Jorden eller i det hinsidige.

Som vi har sett tidligere, innebærer dette at det hinsidige er delt i to deler som før Jesu frelsergjerning var uten forbindelse med hverandre. Dette fremgår dessuten av en rekke andre bibelsteder, blant annet følgende tre: Joh 3,16: "For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv." Her viser Bibelen påny to-delingen av det hinsidige; den delen som tar imot de fortapte, og som også er kalt Dødsriket, og den delen som tar imot de som ikke går fortapt når de dør den jordiske døden; nemlig den delen av det hinsidige som også er kalt Guds rike.

Luk 16,26 sier: "Og dessuten er det en dyp kløft mellom oss og dere, slik at ingen kan komme herfra og over til dere, om de så ville, og ingen fra dere [som er i Dødsriket] over til oss." Av dette fremgår også to-delingen før frelsen var fullbyrdet, nemlig Dødsriket og Guds rike, slik også Mat 25,41 antyder: "Deretter skal han si til dem på venstre side: "Gå fra meg, dere som er forbannet, bort til den evige ild som er gjort i stand for djevelen og hans engler."

Av stort sett hele NT går det frem at det er godt å komme til himmelen - eller Guds rike - når vi forlater denne Jorden. For der er stor herlighet og glede. Hensikten med hele NT er jo å vise verdens mennesker veien til Guds rike. Det synes derfor overflødig og lite dekkende å ta med noen få sitater for å vise at det skal oppleves godt å være i Guds hinsidige rike. Men hvordan forholder det seg med det hinsidige Dødsriket? Her følger to sitater som viser at man ifølge Bibelen også opplever noe der:

Luk 16,22: "Den rike døde også og ble begravet. Da han slo øynene opp i Dødsriket, hvor han var i pine, så han Abraham langt borte og Lasarus ved hans side." Også i Dødsriket er man altså levende på den måten at man er bevisst og opplever sin situasjon.

Og Mat 11,23 sier: "Og du, Kapernaum, du som vil opphøyes like til himmelen, til Dødsriket skal du støtes ned." Teksten videre viser at det her er tale om en straff. Og grunnen var at dette bysamfunnet ikke hadde vendt seg til Gud på tross av de mektige gjerningene Jesus hadde gjort der. Å komme til Dødsriket gjaldt altså de gudløse og innebar en straff som de det gjaldt, opplevde.

Dette må bety at levende mennesker på Jorden vil være levende i dobbel forstand, hvis de lever i pakt med Gud. De lever både fysisk og åndelig. Lever man derimot fjernt fra Gud, er man åndelig død, selv om man altså lever fysisk her på Jorden. I det hinsidige lever alle i den forstand at man har bevissthet og opplever sin situasjon. Men ifølge Bibelen er det hinsidige to-delt, slik eksemplene ovenfor viser, selv om Jesus nå har skapt en forbindelse. De to delene er Guds- eller Livets rike og det som kalles Dødsriket.

Det betyr at de som lever i Guds rike, lever i dobbel forstand, fordi de både er bevisste vesener, og fordi de lever i Livets rike. Det kan også gjelde mennesker etter den jordiske døden, nemlig "de som lever om de enn dør", og som altså oppfyller betingelsene for det. Etter den jordiske døden befinner de seg ikke i Dødsriket, men i Livets-, det vil si Guds rike.

Men ifølge Bibelen lever også noen i Dødsriket. Blant dem finnes også avdøde mennesker som levde atskilt fra Gud før de døde den jordiske døden. Disse er altså døde i dobbel forstand; de er for det første jordisk døde. Dessuten befinner de seg i Dødsriket, fordi de levde fjernt fra Gud og fortsetter med det der de nå er. Men selv om de er døde i dobbelt forstand, lever de i den forstand at de har bevissthet - er bevisste - og opplever den tilstanden de befinner seg i.

18 Hva sier Bibelen om Dødsriket?

Vi siterer først en rekke bibelsteder om Dødsriket: Job 26,6 sier: “Dødsriket ligger åpent for Gud, undergangsstedet er ikke skjult for ham.” Og Sal 49,16: “Men Gud vil fri meg ut av Dødsrikets vold; for han vil ta meg til seg.”

Jes 28,15: “Hør da Herrens ord, dere spottere som rår over folket i Jerusalem! Dere sier: “Vi har sluttet pakt med døden [= Satan] og gjort avtale med Dødsriket.....””

Dessuten sier Mat 11,23: “Og du Kapernaum, du som vil opphøyes like til himmelen, til Dødsriket skal du støtes ned!”

Fra Luk 16,23 henter vi: “Så døde den fattige, og englene bar ham til Abrahams fang. Den rike døde også og ble begravet. Da han slo øynene opp i Dødsriket, hvor han var i pine, så han Abraham langt borte og Lasarus ved hans side. ... Og dessuten er det en dyp kløft mellom oss og dere, slik at ingen kan komme herfra og over til dere, om de så ville, og ingen fra dere og over til oss.”

Dette bibelstedet er særlig interessant, fordi det viser at dødsbegrepet brukes i to betydninger. Både Lasarus og den rike døde (den jordiske døden). Men bare den rike slo øynene opp i Dødsriket, hvor han var i pine. Lasarus ble derimot båret av engler til Abrahams fang. Begge befant seg på hver sin side av en uovervinnelig kløft i det hinsidige - Lasarus på den gode siden, den rike mannen var i Dødsriket.

Ifølge Bibelen finnes det et **helvete** med en rekke egenskaper. Helvete må være en annen betegnelse på Dødsriket. Er helvete evig eller tidsbegrenset? Det har vært mye diskutert. Ju 6 er interessant i den forbindelse: “Og de engler som ikke tok vare på sine høye verv, men forlot sin egen bolig, dem holder han bundet i mørke med evige lenker til dommen på den store dag.”

Her ser vi at de “evige” lenkene ikke varer evig, men til “den store dag”. Som kjent, kan det greske ordet “aeon”, som er brukt her, også bety en svært lang tid. Brukes den betydningen, bortfaller selvmotsigelsen. Men da er de falske englers opphold i mørket ikke evig, men begrenset til en svært lang tid. Det virker derfor påfallende at “aeon” alltid er oversatt med “evig” istedenfor “en svært lang tid” når det er knyttet til ordet “helvete”.

19 Hva sier Bibelen om menneskenaturen?

I 1. Tes 5.23 beskrives mennesket som et vesen med ånd, sjel og legeme. Og i 1. Kor 15.40 heter det: “det finnes himmelske legemer og jordiske legemer, og de himmelske legemene har én glans, de jordiske en annen.” Dette støttes også av fortellingen om Jesu møte med Moses og Elias på bjerget, hvor deres legemer fremsto i en overjordisk glans.

“Vet dere ikke at deres legemer er tempel for Den hellige ånd som er i dere, og som dere har fått av Gud?” Dette står i 1. Kor 6.19. Det må vel bety at det finnes noe hellig i oss som vi har fått av Gud. Og fordi vi har fått det av Gud, er det ånd som legemet er et tempel for. Og Ef 4.6 sier: “... alles Far, han som er over alle og gjennom alle og i alle.”

Hva innebærer det at mennesket er skapt i Guds bilde? Det må vel bety at det finnes både likheter og forskjeller. Betyr likhetene at vi har samme begrep om rettferdighet, om rett og urett, om sant og usant, om det som er vakkert og harmonisk og det som ikke er slik? Og ulikhetene? Våre evner er selvsagt som fnugg å regne i forhold til Hans. Dessuten kan vi komme i opposisjon til Gud med alle de følgene det innebærer - noe Gud selvsagt ikke kan.

Bibelen fremstiller ofte mennesket som ondt og syndig, slik som i Mat 7.11: “Når selv dere som er onde, vet å gi barna gode gaver...” Og til fariseerne sier Jesus i Mat 12.34: “Hvordan kan dere si noe godt, dere som er onde.” Og til de skriftlærde og fariseerne i Mat 12.39: “En ond og utro slekt krever tegn...” Selv om det er store ulikheter mellom Gud og mennesket, har mennesket ifølge Bibelen potensiale i seg til å redusere disse ulikhetene ved “å være fullkommen liksom deres himmelske Far er fullkommen.” Konferer Mat 5.48. Og Ef 4,23 sier: “Dere må bli fornyet i sjel og sinn og kle dere i det nye mennesket, det som er skapt etter Guds bilde til et liv i rettferd og hellighet etter sannheten.”

1. Pet 3,3 sier: “La ikke ytre stas, frisyrrer, gullkjeder og fine klær være det som pryder dere. Deres smykke skal være det indre, skjulte menneske med sitt milde og rolige sinn, som er uforgjengelig og dyrebart for Gud.”

Mat 26,41: “Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse! Ånden er villig, men menneskenaturen er svak.”

20 Hva sier Bibelen om oppstandelse?

VI skal nå se på hva Bibelen sier om en del begrep som hører frelsesgjerningen til. Og vi spør først: Hva betyr utsagnet «oppstå fra de døde?»

La oss først se på **Jesu oppstandelse** som blir omtalt på flere steder: for eks. i Mat 16.21: “... og den tredje dagen skulle han oppstå.” Og Mat 26.32 sier dessuten: “Men etter at jeg er oppstått, skal jeg gå i forveien for dere.” Og Mat 28.6: “Han er ikke her, han er oppstått” Dessuten sier Mark 16.9: “Etter at Jesus var oppstått, ... viste han seg først for Maria.”

At Jesus oppsto fra de døde, synes å bety to «ting»: Jesus forlot «som den første» (Apg. 26,22) Dødsriket, dvs de onde makters rike som han hadde fart ned til etter døden på korset. 1. Pet 3,18 sier: «Den rettferdige led for de urettferdige for å føre dere frem for Gud. Han døde

legemlig, men ved ånden ble han gjort levende, og slik gikk han bort og forkynte for åndene som var i fangenskap.» Det innebar én form for oppstandelse fra de døde.

Dessuten oppsto han fra den jordiske døden. Han viste seg som menneske for sine venner, selv om han i den nye tilstanden ikke lenger var et vanlig menneske. Det forhold at de ikke straks kjente ham igjen, kan tyde på at han nå - som materialisert ånd - ikke var helt den samme å se til. At han materialiserte seg, fremgår også av Joh. 20,26, hvor han plutselig var blant disiplene, selv om dørene var låst på forhånd. Hans jordiske hylster som han hadde forlatt da han døde, og som siden ble lagt i graven, må ha blitt oppløst eller dematerialisert. Etter Jesus fantes intet lik.

Men begrepet **oppstå fra de døde** brukes også andre steder i Bibelen. Det er for eks. tale om de rettferdige og de dødes oppstandelse: Luk 14.14 sier: "... du skal få igjen for det når de rettferdige oppstår." Og fra Apg 4.2 henter vi: "...de forkynte de dødes oppstandelse, fordi Jesus var oppstått." Dessuten fra Mat 22.31: "...har dere ikke lest hva Gud har sagt om de dødes oppstandelse? Han er ikke en Gud for døde, men for levende." Og Mat 27.52/53 sier: "Gravene åpnet seg, og mange hellige som var døde, sto legemlig opp. Etter Jesu oppstandelse gikk de ut av gravene og inn i den hellige by, hvor de viste seg for mange." Fil sier i 3.11: "... måtte jeg bare nå frem til oppstandelsen fra de døde!" Og grunnen til dette ønsket ligger vel i Luk 20.36: "og fordi de har fått del i oppstandelsen, er de Guds barn." Dessuten sier Jesus i Joh 11,25:

"Jeg er oppstandelsen og livet." Og Apg 4,33 forteller: "Med stor kraft bar apostlene frem vitnesbyrde om Herren Jesu oppstandelse."

Her står det ganske mye. Logisk sett, finnes bare to mulige alternativer: å oppstå fra den jordiske døden og oppstå fra den åndelige døden. Hva betyr det at Jesus sto opp fra de døde? Her er altså tre muligheter: (1) Han sto opp fra den jordiske døden ved å vise seg som et levende vesen for Maria og disiplene. Eller (2): Han sto opp fra Dødsriket, det vil si fra Lucifers underverden, som han etter Bibelens utsagn fór ned til etter sin jordiske død på langfredag. Denne oppstandelsen skjedde påskemorgen. Og den tredje muligheten består i at begge deler var tilfelle - at Jesu oppstandelse både betyr at han etter døden på korset viste seg som et levende vesen på Jorden igjen - selv om han da hadde noen andre egenskaper - **og** at han hadde kommet ut av Lucifers dødsrike - "som den første". Apg 26.23 sier "at Messias skulle lide og være den første som sto opp fra de døde."

Det må bety at det er Dødsriket som er ment her, for han hadde jo selv medvirket til at noen døde personer var blitt friske igjen. Ut fra det var han ikke den første som oppsto fra den jordiske døden. Det kan forresten være en interessant detalj at Jesus ikke var enig i at Lasarus var død.

Men hva med de som kom ut av gravene? De som ifølge Bibelen sto legemlig opp, gjorde det på langfredag. Men først den tredje dagen - altså etter Jesu oppstandelse - gikk de ut av gravene osv. Hvor var disse "oppståtte" menneskene i mellomtiden? Det er påfallende at det bare er Matteus som har denne oppsiktsvekkende og ulogiske opplysningen.

Bibelen uttaler seg også om de rettferdige og de dødes oppstandelse. Hva innebærer det? De dødes oppstandelse ble mulig "fordi Jesus var oppstått". For de døde - de åndelig døde - må oppstandelsen innebære at de blir Guds barn - at de blir "levende" ved å begi seg på veien til Guds rike. Og for de rettferdige må det vel bety (minst) det samme? Det man kaller "kjødets

oppstandelse” inngår i mange kirkers trosbekjennelse. Det ser ut til at denne delen av trosbekjennelsen er begrunnet i det bibelstedet som omhandler de som kommer ut av gravene. I nyere bibelutgaver er den nevnte teksten forandret til “legemets oppstandelse”. Det er ingen uvesentlig forandring. Den første versjonen må vel bety det materielle legemets oppstandelse, mens uttrykket “legemets oppstandelse” også kan bety det åndelige legemets oppstandelse.

21 Hvem er rettferdig i bibelsk forstand?

Begrepet “**de rettferdige**” ble nettopp nevnt. Det finnes altså mennesker som er rettferdige i bibelsk forstand. Hvem er det, og hva innebærer det? Både GT og NT bruker begrepet den eller de rettferdige. De rettferdige er motsetninger til de syndige og de onde, slik det for eks. fremgår av Mat 9,13 og 13,49: “Englene skal ... skille de onde fra de rettferdige.” Det fremgår ikke hva som skal til for å bli rettferdig i bibelsk forstand, men det synes klart at både gjerninger og sinnelag spiller en rolle. I Tim 1,9 sies det for eks. at “loven ikke er gitt for de rettferdige, men for lovbrøtere.” Og i Åp 22,11 står det: “La den rettferdige fortsatt gjøre det som er rett.” Dessuten sier Luk 1,17: “Han skal være forløper for Herren og ha samme ånd og kraft som Elia, vende fedrenes hjerter til barna, og gi de u lydige det sinn som de rettferdige har og ...” I Luk 18,14 heter det: “Jeg sier dere: Tollereren gikk hjem rettferdig for Gud, den andre ikke. For den som setter seg selv høyt, skal settes lavt, og den som setter seg selv lavt, skal settes høyt.”

Luk 14,14 sier: “Da er du lykkelig, for de kan ikke gi deg noe igjen, men du skal få igjen for det når de rettferdige oppstår.” Og i Mat 25,46 heter det. “...men de rettferdige (skal gå bort) til evig liv.” De rettferdige betyr her de som har vist nestekjærlighet. Dessuten sier Hebr 12,23: “Dere er kommet til en dommer som er alles Gud, til åndene av de rettferdige som har nådd fullendelsen, til Jesus, mellommannen for en ny pakt.” !. Pet 4,18 heter det: “Og er det vanskelig for den rettferdige å bli frelst, hvor skal det da bli av den ugudelige og synderen?” Apg 24,15 sier: “og jeg har det samme håp til Gud som disse har: At rettferdige og urettferdige en gang skal stå opp fra de døde.” Dessuten Mat 5,20: “Ja, jeg sier dere: Dersom ikke deres rettferdighet langt overgår de skriftlærdes og fariseernes, kommer dere aldri inn i himmelriket.” En som er rettferdig, er altså ikke uten videre frelst.

Fra Rom 4,3 henter vi: “Hva sier Skriften? Abraham trodde på Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig.” Og Rom 4,4 fortsetter: “Den som gjør et arbeid, får lønn etter fortjeneste, ikke av nåde. Annerledes er det med den som ikke har gjerninger, men som tror på ham som erklærer den ugudelige rettferdig. Han får rettferdigheten tilegnet fordi han tror.” Jak 5,16: “Et rettferdig menneskes bønn er virksom.”

Hva får vi ut av dette? De rettferdige er lydige mot loven og gjør det som er rett, har nestekjærlighet. Det finnes grader av rettferdighet. De rettferdige synes å være kommet langt på veien mot fullkommenhet uten å være frelst. Rettferdighet ser ut til å være en forutsetning for frelse, selv om den vel ikke alene gir frelse? Ved tro kan den ugudelige bli erklært rettferdig. Blir rettskaffne og gudfryktige mennesker i den gamle pakt ansett for å være rettferdige?

22 Synd, omvendelse, frelse og tilgivelse

Vi har sett at Jesus slo en bro over den uovervinnelige kløften som omtales i Luk. 16,26, slik at alle som vil, kan begi seg på veien til Guds rike. Men vi må gå den veien selv. Til hjelp på veien får vi støtte av Talsmannen som Jesus nå hadde fått rett til å sende oss mennesker (Joh 14 og 16).

I den forbindelse oppstår to spørsmål: Hva er sammenhengen mellom **frelse og tilgivelse** og sammenhengen mellom **frelse og fullkommenhet**? Bibelen sier ikke mye om sammenhengen mellom frelse og tilgivelse, men om tilgivelse sier den ganske mye. Her følger noen eksempler. Mark 22,7 sier: "Hvem andre enn Gud kan tilgi synder?" Og Mat 12,32: "Den som taler et ord mot Menneskesønnen, skal få tilgivelse, men den som taler mot Den hellige ånd, skal ikke få tilgivelse." **Omvendelse** er flere steder koblet til tilgivelse, slik som i Mark 1,4: Døperen Johannes sa "at folk skulle vende om og bli døpt for å få tilgivelse for sine synder." Og Luk 24,47 sier: "...i hans navn skal omvendelse og tilgivelse for syndene forkynnes for alle folkeslag." Men omvendelse omtales også i annen sammenheng, slik som i Luk 15,7: "På samme måte blir det større glede i himmelen over én synder som vender om., enn over nittini rettferdige som ikke trenger omvendelse." Og Apg 26,20 sier: "jeg har forkynt... at de må gjøre gjerninger som svarer til omvendelsen."

Hva menes med omvendelse ut fra dette? Syndere trenger omvendelse, men ikke rettferdige. Syndere synes her å være sjeler som har vendt Gud ryggen. Derfor trenger de omvendelse, det vil si å begi seg på veien til Gud. De som allerede er på veien til Gud, og som derfor ikke trenger omvendelse, synes her å bli kalt rettferdige, som ikke nødvendigvis innebærer å være frelst. Frelse synes å forutsette troen på Jesus (som frelser?).

På følgende to steder sies noe om forutsetningene for å få tilgivelse: Apg 10,43: "Om ham [Jesus] vitner alle profetene og sier at alle som tror på ham, skal få tilgivelse." Og Mat 6,14 sier: "dersom dere tilgir mennesker den urett de gjør mot dere, skal også den Far dere har i himmelen, tilgi." Dessuten: Hebr 10,18: "Men der det er tilgivelse for syndene, trengs ikke lenger noe offer for synd."

De som omvender seg og i troen på Jesus begir seg på veien til Guds rike, den veien som Jesus nå har åpnet, de er frelst. Den synd som hviler på enhver, fordi den hviler på menneskeslekten, er tilgitt. Det er vel her Bibelen sier noe om stedfortredende soning. Joh 4,10: "Kjærligheten er ... at han har elsket oss og sendt sin Sønn **til soning for våre synder.**" Og 1. Joh 2,2 sier "Han er en soning for våre synder." Menneskene blir godtatt hvis de er av god vilje, selv om de er ufullkomne. Men denne veien, som også er veien til fullkommenhet, kan være vanskelig å gå. Derfor kan den omvendte og frelste i sin svakhet snuble uten å oppgi den gode hensikt og målet for sitt liv - å bli ett med Gud i Kristus. For å komme på rett spor igjen, behøver man tilgivelse fra Gud. Og Bibelen sier at i den grad vi tilgir våre skyldnere, vil vi også få tilgivelse av Gud.

Her følger flere bibelsteder som antyder at fullkommenhet er målet: Mat 5,48 sier: "Vær da fullkommen, slik som deres himmelske Far er fullkommen." Og Fil 3,12: "ikke at jeg [Paulus] allerede er fullkommen." Dessuten heter det i Jak 1,4: "så dere kan være fullkomne og hele." Og Jak 3,2: "Den som ikke forgår seg med sine ord, er en fullkommen mann."

Hva sier så Bibelen om synd? Bibelen taler om skyld og synd i forskjellige sammenheng. På flere steder i 2. Mosebok - for eks. i 20.5 - står det: «Jeg lar straffen for fedrenes synd komme

over barn i tredje og fjerde ledd, når de hater meg» Det er vel dette som i dagligtale kalles «arvesynd», men arvesynd er ikke et begrep Bibelen bruker. På den annen side sier Bibelen i Esek 18,20 at en sønn ikke skal bære farens skyld, og en far skal ikke bære sønnens skyld. Og i 1. Joh 5,16/17 er det tale om to typer synd - to typer som synes å komme i tillegg til «arvesynden». “... all urett er synd, men ikke all synd fører til død.” Når det gjelder «arvesynden» synes Bibelen å motsi seg selv. For 2. Mos 20.5 er uforenlig med Esek 18,20. Skal man velge tolkning for seg selv her, er det vel riktig å ta med det vi og Gud selv sier om Guds rettferdighet, og som vel klart støtter utsagnet i Esek 18,20.

Hvilke to typer synd er det tale om i 1. Joh 5,16/17? Teksten her lyder: «Det finnes en synd som fører til død» og «...All urett er synd, men ikke all synd fører til død.» Det finnes altså to typer synd; den ene fører til død, den andre fører ikke til død. Hva slags død kan det være tale om? Her må vi igjen støtte oss til det som er sagt om død tidligere. Der så vi at Bibelen bruker dødsbegrepet i to betydninger: den jordiske døden og den åndelige døden - det å leve i motsetning til Gud. At det finnes synd som ikke fører til den jordiske døden, synes helt klart. Det må for eks. gjelde de feiltrinn vi som svake mennesker gjør. Men finnes en synd som ufravikelig fører til den jordiske døden for den som synder? All erfaring tilsier at selv den verst tenkelige synden ikke fører til (den jordiske) døden for den som begår synden. Det betyr at det finnes en synd som fører til den åndelige døden - vi kunne vel si: **består** i den åndelige døden - nemlig bevisst å vende seg bort fra Gud. Vender man seg bort fra Gud, dør man den åndelige død, begår man «dødssynden», som heller ikke er et bibelsk begrep.

Vi kommer ikke utenom å minne om begrepet «syndefallet» selv om dette ordet ikke finnes i Bibelens tekster, bare som overskrift til 1. Mos, kapittel 3. Beretningen om Adam og Eva i Edens hage er nevnt. De hadde vært ulydige mot Guds forbud mot å spise frukten av et nærmere bestemt tre. Og som følge av dette ble de jaget ut av hagen for å dyrke jorden som de var tatt av - for «med svette i ansiktet å ete sitt brød».

Som nevnt tidligere, antyder Bibelen også et annet syndefall, og på ett sted brukes faktisk syndsbegrepet i den forbindelse, nemlig i 2. Pet 2,4 som sier: «For Gud skånte ikke de engler som hadde syndet, men styrtet dem ned i avgrunnen, hvor de holdes i varetekt i mørke huler inntil dommen.» Også andre bibelsteder har hentydninger til denne hendelsen og da særlig Luk 10,18, Ju 6 og 1. Tim 3,6. Som vi har sett, er det grunn til å tro at dette skjedde før syndefallet i Edens hage, og at det onde i tilværelsen - og derved behovet for frelse - oppsto i forbindelse med denne hendelsen.

Vi har nå sett på hvordan syndsbegrepet brukes i Bibelen og hva synd kan bestå i. En syndsbetyngt menneskehet har behov for frelse - behov for å finne veien tilbake til livets rike. Bibelen er sparsom med opplysninger om sammenhengen mellom Jesu gjerning og åpningen av veien til Guds rike for skapningene - hvorfor det Jesus gjorde på Jorden, åpnet veien til Guds rike for dem som oppfyller visse betingelser. Bibelen konstaterer stort sett at slik er det, men vi spør likevel:

Hvordan kunne Jesu gjennomføring av frelsesplanen åpne veien til Guds rike for menneskene? Ut fra Bibelens beretninger står undervisningen sentralt i Jesu gjerning. Den vanskeligste oppgaven var nok likevel frivillig å gå inn på den prøvelsens vei som var tilrettelagt for ham, og å forbli trofast mot Gud. På dette punktet ble Jesus svak og skjelvende, slik Bibelen forteller om det som hendte i Getsemane hage, (Mat 26,39). Men han forble trofast selv da Gud hadde forlatt ham i den ytterste nød på korset, Mat 27,46. Derfor kunne han si: “Far, i dine hender overgir jeg min ånd.” Luk 23,46.

I kampen mot det onde hadde Jesus nå seiret ved å tåle uten å falle fra Gud. Som ånd drog han så ned i Dødsriket for å beseire, forkynne og befri. Deretter sto han som den første opp fra de døde. Apg 26,23. Og 1. Pet 3,18 sier: “Han døde legemlig, men ved Ånden ble han gjort levende, og gikk han bort og forkynte for åndene som var i fangenskap.” Og 1. Pet 4,5 sier: «Også for døde er jo evangeliet blitt forkynt, for at de ved Ånden skulle leve, likesom Gud lever, selv om de her i verden var kommet under den dom som rammer alle mennesker.»

Derved var veien til Guds rike åpnet. Rom 5,18 sier: “Altså, likesom én manns fall [Adams] ble til fordømmelse for alle mennesker, så fører én manns rettfærdige gjerning til frifinnelse og liv for alle.”

23 Hva sier Bibelen om nåde?

Hva er nåde, og hvem nyter godt av nåden? Kanskje vil noen bibelsteder gi svar: Apg 5,11 sier at: “vi blir frelst av Herren Jesu nåde.” Og Rom 3,24 sier: “Men ufortjent og av hans nåde blir de erklært rettfærdige.” Dessuten Rom 5,2: “Gjennom ham har vi også ved troen fått adgang til den nåde vi står i.” Og endelig Rom 5,15: “Men Guds nåde er uendelig mye større: Den er en gave, og den gis til de mange i rikt mål på grunn av det ene menneske Jesu Kristi nåde.” Dessuten Rom 11,6: “Og er det av nåden, er det ikke på grunn av gjerninger. Ellers ville jo nåden ikke være noen nåde.” Gal 5,4 sier dessuten: “Dere som vil bli rettfærdige for Gud ved loven, er skilt fra Kristus, dere er falt ut av nåden.” Og Tit 2,12 sier: “Og hans nåde oppdrar oss til å si fra oss ugudeligheten.”

Hvordan skal dette forstås? Man søkte å bli rettfærdig overfor Gud ved å etterleve loven. Men både frelsen og det å bli erklært rettfærdig, er avhengig av nåde, Troen gir adgang til nåde, som blir gitt på grunn av Jesu Kristi nåde. Nåde gis uavhengig av gjerninger. Nåden hjelper oss til å vende ugudeligheten ryggen. Gjerninger skaper ikke nåde, derimot påvirker mottatt nåde våre gjerninger.

24 Hva sier Bibelen om dåp?

Mar 1,4 sier om dåp: “Slik sto døperen Johannes frem i ødemarken og forkynte at folk skulle vende om og bli døpt for å få tilgivelse for sine synder.” Og Mat 3,11: “Jeg [Johannes] døper dere med vann til omvendelse.” Dessuten Mar 1,8: “Jeg [Johannes] døper dere med vann, men han [Jesus] skal døpe dere med Den hellige ånd.”

Apg forteller i 19,4: “Da sa Paulus: “Johannes døpte med omvendelsens dåp, men sa til folket at de skulle tro på den som kom etter ham, og det er Jesus.”” Og videre i Apg 13,24: “Før han [Jesus] trådte frem, hadde Johannes forkynt omvendelsens dåp for hele Israels folk.”

Ut fra dette var hensikten med vanddåpen å vise utad at de som var blitt døpt, hadde omvendt seg; omvendelsen synes å være en forutsetning for dåpen, slik det også fremgår av Apg 8,36. Et sted blir også syndenes forlatelse nevnt. Men det er også mulig å bli døpt med Den hellige ånd. Betyr det å få en av Guds nådegaver?

Mar 10,38 forteller: “Men Jesus sa til dem: “Dere vet ikke hva dere ber om. Kan dere drikke det beger jeg drikker, eller bli døpt med den dåp jeg døpes med?”” Det er åpenbart at Jesus her ikke mener den vanddåpen som døperen Johannes gav ham. Her synes Jesus å bruke dåpsbegrepet om de prøvelsene som han visste at han måtte igjennom og bestå. Luk 12,50 sier om dette: “En dåp må jeg [Jesus] døpes med; hvor tyngtet jeg er til den er fullført!” I den dåpen hadde apostlene kommet jammerlig til kort.

Her følger en rekke bibelord som belyser apostlenes syn på dåpen, dens forutsetninger og konsekvenser: Apg 2,38 sier: “Peter svarte dem: “Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og én av dere, så dere får tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave.””

Apg 8,36 forteller: “...hoffmannen sa: “Her er vann. Er det noe til hinder for at jeg blir døpt?” Filip svarte: “Hvis du tror av hele ditt hjerte, kan det skje.” Da sa han: “Jeg tror at Jesus Kristus er Guds sønn.” Så lot han vognen stanse, og begge to steg ned i vannet, både Filip og hoffmannen, og Filip døpte ham.”

1. Pet 3,21 sier: “Dåpen er ingen renselse fra ytre urenheter, men en god samvittighets bekjennelse til Gud, i kraft av Jesu Kristi oppstandelse -”

Og Rom 6,3 - 6,4: “Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Jesus Kristus, ble døpt til hans død? Vi ble altså begravet med ham da vi ble døpt med denne dåp til døden, forat vi skal leve det nye livet, likesom Kristus ble reist opp fra de døde ved Faderens veldige kraft.” Her synes dåpsbegrepet å bety at de som ble døpt til Jesus Kristus påtok seg et fellesskap med Kristus inntil døden.

1. Kor 12,13 sier: “For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme, enten vi er jøder eller grekere, slaver eller frie, og vi fikk alle én Ånd å drikke.”

1. Kor 1,17 sier: “Kristus har ikke utsendt meg [Paulus] for å døpe, men for å forkynne evangeliet ...” Antydes her hva som er viktigst for ham?

Og 1. Kor 10,2: “Våre fedre i ørkenen var alle under skyen, og alle gikk gjennom havet. Alle ble døpt til Moses i skyen og i havet.” Også her bruker Paulus dåpsbegrepet på en spesiell måte. Dåpen blir en slags felles dramatisk erfaring eller opplevelse eller prøve.

Dessuten 1. Kor 15,29: “Hvorfor lar noen seg døpe for de døde? Hvis de døde ikke står opp, hvorfor lar de seg da døpe for dem?” Paulus liker ikke det han her har hørt. Når de døde ikke står opp av seg selv - når de åndelig døde ikke omvender seg og tar imot frelsen på eget initiativ, hvilken hensikt har det da å la seg døpe for dem?

25 Hva sier Bibelen om forholdet mellom tro og gjerninger?

La oss først se hva Bibelen sier om dette spørsmålet: Joh 6,29 sier: “Dette er den gjerning Gud vil dere skal gjøre: å tro på ham som Gud har sendt.” Og Joh 14,12: “Den som tror på meg, skal også gjøre de gjerninger jeg gjør.”

Rom 3,20 forteller: “Ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger.” Dette synes å bli motsagt av Jak 2,21: “Var det ikke på grunn av gjerningene at vår far Abraham ble erklært rettferdig?” Og 2. Tim 1,9 sier: “Han har frelst oss og kalt oss med et hellig kall, ikke på grunn av våre gode gjerninger, men etter sin egen vilje og nåde.”

Vi fortsetter med 1. Tim 2,10: “Deres pryd skal være gode gjerninger.” Og 1. Tim 4,12: “...men vær et forbilde for de troende i ord og gjerning, i kjærlighet, troskap og renhet.”

Jak 2,14, 17 sier: “Mine brødre! Hva hjelper det at noen sier at han har tro, når han ikke har gjerninger? Kan vel troen frelse ham? Slik er det også med troen: Har den ikke gjerninger, er den rett og slett død.”

Og Jak 2,18, 20: “Den ene har tro, den andre har gjerninger. Vis... din tro uten gjerninger, så vil jeg vise deg min tro av mine gjerninger..... Vet du ikke, du uforstandige menneske, at tro er til ingen nytte uten gjerninger.”

Jak 2,22 fortsetter: “Troen virket sammen med hans gjerninger, og gjennom gjerningene ble troen fullendt.” Og 1. Tess 1,3: “Deres tro viser seg i gjerningene.”

Dessuten Rom 13,12: “La oss da legge av mørkets gjerninger.” Og 2. Kor 11,15: “Men til slutt skal de [Satans tjenere] få lønn etter sine gjerninger.” 2.Tim 4,14: “Herren skal gjengjelde ham [kobbersmeden Aleksander] etter hans [onde] gjerninger.”

Hva får vi ut av dette? Gjennom gjerninger kan man bli rettferdig overfor Gud(?) Men gode gjerninger skaper ingen frelse. Og tro uten gjerninger er nytteløst. Uten gjerninger er troen ingen tro. Troen viser seg gjennom gjerningene. Onde gjerninger får konsekvenser.

26 Hva sier Bibelen om bønn?

Mar 9,29 sier: “Dette slag [ond ånd] kan bare drives ut ved bønn.” Og Mat 21,22: “Og alt dere ber om i bønnene deres, skal dere få, om dere ber med tro.” Fil 4,6: “Vær ikke bekymret for noe! Men la alt som ligger dere på hjertet, komme frem for Gud i bønn og påkallelse med takk!”

Jak 5,15: “Er noen blant dere syk? Han skal kalle til seg menighetens eldste, og de skal be over ham og salve ham med olje i Herrens navn. Da skal troens bønn redde den syke, og Herren skal reise ham opp. Har han gjort synder, skal han få dem tilgitt”

Jak 5,16: “Et rettferdig menneskes bønn er virksom og utretter mye.”

1. Joh 5,16: “Dersom noen ser sin bror begå en synd som ikke fører til død, da skal han be for ham, og Gud skal gi ham liv - såsant han ikke er av dem som synder til døden. Det finnes synd som fører til død, men jeg taler ikke om bønn for den. All urett er synd, men ikke all synd fører til død.”

Kommentar: Kan dette oppfattes slik: Her er det tale om synd som fører til død, og synd som ikke fører til død. Det er tydelig at det dreier seg om åndelig død, det vil si å leve fjernt fra -

eller i opposisjon til Gud. Det betyr at det finnes en synd som innebærer opposisjon til Gud. Da er man åndelig død. Å be for en slik person vil være fåfengt. Men innebærer den synden som er begått, ikke et frafall fra Gud, vil Gud (fortsatt) gi ham liv - det vil si betrakte ham som sitt barn. En slik person har det en hensikt å be for.

Mat 5,44 sier om bønn: "Men jeg sier dere: Elsk deres fiender, velsign dem som forbanner dere, gjør godt mot dem som hater dere, be for dem som forfølger dere, så dere kan være barn av deres Far i himmelen." Og Mat 6,5: "Men når du ber, skal du gå inn i ditt rom og lukke din dør og be til din Far som er i det skjulte."

I Mat 18,19 sier Jesus til sine disipler: "Alt det to av dere her på jorden blir enige om å be om, skal de få av min Far i himmelen." Og Apg 11,5: "Mens jeg ba, kom jeg i henrykkelse og fikk et syn." 1. Kor 14,13 sier: "Derfor må den som taler i tunger, be om å kunne tyde det han selv sier." Og 2. Kor 1,11: "Når mange ber, vil takken for Guds nådige hjelp stige opp." Jak 4,3: "Dere ber, men får ikke, fordi dere ber galt; dere vil sløse det bort i nytelser"

Mat 6,9: "Fader vår, du som er i himmelen. La ditt navn holdes hellig. La ditt rike komme. Skje din vilje, som i himmelen, så og på jorden. Gi oss i dag vårt daglige brød, og forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere. Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde."

Kommentar: Mange er uforstående til uttrykket "Led oss ikke inn i fristelse, men...." Må vi be Gud la være å friste oss? Frister Gud oss? Eller er det en helt annen som gjør det? Det er vanskelig å tro at dette kan være den riktige teksten. Kanskje var teksten på dette stedet opprinnelig formulert slik? "Led oss gjennom denne verdens fristelser og frels oss fra det onde." Jesus lærte ikke sin samtid å be til ham. De skulle be til Gud i Jesu navn.

27 Hva sier Bibelen om betydningen av å forstå?

Vi ser først på følgende bibelord: I Dan 12,8-10 sier Daniel om et syn han hadde hatt: "Jeg hørte det, men forsto det ikke og spurte: "Herre, hva er slutten på alt dette?". Da sa han til meg: "Gå bort, Daniel, for disse ordene skal være skjult og forseglet inntil endetiden. Mange skal bli rensket og tvettet og lutret. Men de ugudelige skal fortsette i sin ugudelighet, og ingen av dem skal skjønne noe. Men de forstandige skal forstå.""

I Mark 8,17 sier Jesus til disiplene før brødunderet: "Hvorfor snakker dere om at dere ikke har brød? Begriper og forstår dere ennå ingen ting? Er dere så forherdet?"

Og Luk 24,45: "Da åpnet han deres forstand så de kunne forstå skriftene og sa til dem [disiplene]:" I Joh 13,7 sier Jesus til Peter før fotvasken: "Det jeg gjør, forstår du ikke nå, men du skal forstå det siden."

Paulus sier i 1. Kor 13,12: "Nå forstår jeg stykkevis, da [når det fullkomne kommer] skal jeg forstå fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut." Og 2. Pet 3,16: "Det er noen ting der som er vanskelige å forstå, og de ukyndige og usikre fordreier dette; det samme gjør de også med de andre skriftene, og det blir deres egen undergang."

Hva kan vi lese ut fra dette? Gud ønsker at disiplene og de forstandige etc. skal forstå. De ugudelige vil derimot ikke kunne skjønne. Å forstå fullt ut er knyttet til en fullkommen tilstand.

28 Hva sier Bibelen om det som skjedde i pinsen?

Apg 2,1 forteller: ”Da pinsen kom, var de alle samlet. Med ett kom det et brus fra himmelen som når det blåser en sterk storm, og det fylte huset der de satt. Tunger likesom av ild kom til syne, og de delte seg og satte seg på hver enkelt av dem. Da ble de alle fylt av Den hellige ånd, og de begynte å tale i andre tungemål etter som Ånden gav dem å forkynne.”

Det er åpenbart at det som skjedde her, var oppfyllelsen av Jesu løfte til dem i Joh. 16, hvor han blant annet sier: “Det er det beste for dere at jeg går bort. For dersom jeg ikke går bort, kommer ikke Talsmannen til dere. Men går jeg bort, da kan jeg sende ham til dere.Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet. osv.”

Jesus uttalte seg også i lignende vendinger i Joh. 14,23 - 14,26, så han må ha lagt stor vekt på at Talsmannen, sannhetens Ånd skulle komme. Han gav sågar praktiske råd, slik at disiplene skulle være parat til å ta imot Talsmannen, slik det fremgår av Apg. 1,4: “En gang han spiste sammen med dem, sa han:”Dere skal ikke forlate Jerusalem, men vente på det som Faderen har lovt, og som jeg har talt om. For Johannes døpte med vann, men dere skal om noen få dager døpes med Den hellige ånd..”

Også senere var pinsen sentral, slik det fremgår av Apg. 20,16 som sier at Paulus skyndte på for om mulig å være i Jerusalem til pinsedagen.

29 Paranormale fenomen i Bibelen

29.1 Innledning

Sentralt i vår problemstilling - hva sier Bibelen egentlig? - står bokens mange beretninger om såkalte undere eller mirakler - hendelser som ikke kan forklares ut fra vitenskapens nåværende forståelse - og som vi idag ville kalle paranormale fenomen. Dessuten står vår kultur fremmed overfor det meste av det som her blir fortalt. Hva dreier det seg egentlig om? Er det reelle fenomen som vi ikke forstår, men som det er mulig å forstå? Er det kollektive illusjoner fra datidens primitive kulturer? Eller noe annet? Det forliggende avsnittet er et forsøk på - om mulig - å gjøre noen merkelige, eller paranormale fenomen i Bibelen mer forståelige. Av mangel på slik forståelse har det kanskje vært for lett - noen vil si for lett - å avfeie mange av disse hendelsene som fantasi. Men: Et fenomens realitet avhenger ikke av om vi forstår det eller ikke.

Vi har delt Bibelens paranormale fenomenen inn i tre grupper: (1) Kommunikasjon med det hinsidige - (2) materialisasjoner og dematerialisasjoner og (3) andre paranormale fenomen i

Bibelen. For hver gruppe eller undergruppe henter vi eksempler fra GT og/eller NT. Disse eksemplene blir da - så langt mulig - drøftet i lys av nåtidens kunnskap om paranormale fenomen.

29.2 Presentasjon av «godkjente» paranormale fenomen

Med den dokumentasjonen av paranormale fenomen som foreligger idag, vil alle som ikke har egne synspunkter å forsvare, måtte godta at følgende fenomen er reelle - konf. forfatterens bok «Langs Erkjennelsens Grenseland» (LEG) som også finnes på denne hjemmesiden. Bare noen av disse fenomenene spiller en rolle i Bibelen. På den annen side finnes paranormale fenomen i Bibelen som ikke finnes i LEGs liste over «godkjente» paranormale fenomen, nemlig visjoner - materialisasjoner - helbredelser - og besettelse. Her følger listen over de «godkjente» paranormale fenomen ut fra LEG som også finnes i Bibelen:

Talemedier - Teleportasjon - Klarsyn - Helbredelse ved bønn. Dessuten synes det påvist at bevisstheten kan eksistere utenfor hjernen (i en tilstand av hjernedød). Dette i samsvar med Bibelens forestilling om at det finnes en sjel med et himmelsk legeme som overlever den jordiske døden.

Det er verd å merke seg at også paranormale fenomen må skje etter naturlover som foreløpig bare er svært utilstrekkelig utforsket. Men vi må gå ut fra at også disse naturlovene er like stabile som naturlovene i den materielle verden. Det vil si at det som gjalt for 2000-, 3-, eller 4000 år siden, gjelder fremdeles.

29.3 Eksempler fra GT og NT med kommentarer

29.3.1 Mer om kommunikasjonen med det hinsidige i Bibelen

Mange ganger og på mange måter har Gud i fordums tid talt til fedrene gjennom profetene. (Hebr. 1.1).

Vi viser for øvrig til avsnittene 10,1 og 10,,2 om samme tema. På en rekke steder i 2. Mos 7 og 8 står det: «Herren sa til Moses:» og på tallrike andre steder i GT finner vi tilsvarende utsagn om at Herren har talt til konger og profeter. Slike meddelelser kunne være svært detaljerte og «menneskelige», slik følgende eksempel viser: «De laget brystduken i kunstvevning på samme måte som efoden (efod = del av religiøs kledning). Den var av gulltråd» og så følger en detaljert beskrivelse av hvordan denne brystduken var eller skulle være. (2. Mos 39,8). Og det fremgår at alt ble utført slik Herren hadde foreskrevet. Alle disse detaljerte beskrivelsene stammer altså fra åpenbaringer fra Herren. Men de inneholder vanligvis ingen forklaring på hvordan denne kommunikasjonen skjedde. Formuleringer som «Herrens ord kom til meg» er for eks. ganske vanlige. Men det finnes noen unntak: Av og til taler en engel til en eller flere personer, (for eks. Luk 2,10 og Apg 8,26, hvor en Herrens engel taler til Filip.) eller det er en himmelsk herskare som overbringer et budskap (Luk 2,13).

Tungetale og profetisk tale

Tungetale og tale i andre tungemål omtales på flere steder i NT, slik vi har nevnt allerede. Hva var det som skjedde ved denne formen for kommunikasjon, og hvordan foregikk det? NT sier lite om dette. Men det karakteristiske ved fenomenet «tungetale» er at en person «begynte å tale i andre tungemål etter som Ånden ga dem å forkynne.» Apg 2,4. «Profetisk tale» er et lignende fenomen som atskiller seg fra tungetalen ved at forkynnelsen skjer på «profetens» og tilhørernes eget språk. Dette altså i motsetning til tungetalen som skjedde på et språk tilhørerne og den tungetalende selv ikke kunne, og som derfor trengte en oversettelse til tilhørernes

eget språk. Denne oversettelsen var også en nådegave i likhet med tungetalen og den profetiske talen. Det fremgår av Bibelen at tungetalen, oversettelsen av tungetalen og den profetiske talen er beslektede, paranormale fenomen.

Med profetisk tale menes da forkynnelse formidlet av Den hellige ånd. Innholdet i denne forkynnelsen fremgår bl.a. av Joh 14,26 - se nedenfor - og 1. Kor 12,7: «Hos hver enkelt gir Ånden seg til kjenne, slik at det blir til gagn. Ved Ånden blir det gitt den ene å forkynne visdom, en annen får ved den samme Ånd å meddele kunnskap.» Av dette fremgår at «Ånden» formidler informasjon, visdom og kunnskap, gjennom en person som kalles «profet», og hvor informasjonen har karakter av å være forkynnelse. «Profetiet» dreier seg altså ikke nødvendigvis om å forutsi fremtiden.

Disse fenomenene, tungetale med oversettelse og profetisk tale, må ses i sammenheng med Jesu løfte om å sende Talsmannen. «Og jeg vil be Faderen, og han vil sende dere en annen talsmann som skal bli hos dere for alltid: Sannhetens ånd.» Joh 14,16. Og dessuten: «Men Talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alt og minne dere om alt jeg har sagt dere.» Joh 14,26. I Heb 1,14 sies det slik: «Er ikke alle englene ånder i Guds tjeneste som skal være til hjelp for dem som får frelsen?» Det er åpenbart at Jesu stående løfte om Talsmannen ble oppfylt første gang ved hendelsene den første pinseaften.

Mer konkret sier Paulus i 1. Kor 14,32: «Profeter har herredømme over åndene som taler i dem.» Ut fra dette er en profet et menneske som ikke den egne ånden, men en annen ånd taler ut av, og det skjer så lenge dette mennesket tillater det. Talen skjer på eget språk. Og innholdet i denne talen - den profetiske talen - var en forkynnelse som tjente til oppbyggelse av menigheten, fordi tilhørerne forsto det som ble sagt. Derfor foretrakk Paulus profetisk tale fremfor tungetale, slik det fremgår av 1. Kor 14.

Fenomenet er gammelt, slik det bl.a. fremgår av 1. Sam 9,9: «Før i tiden sa de i Israel når noen gikk for å søke råd hos Gud: «Kom, la oss gå til seeren!» Det de nå kaller profet, kalte de før i tiden seer.» Fenomenet er altså gammelt. Dessuten varer Jesu løfte «for alltid» - det vil si at det fortsatt er gyldig. Likevel virker dette fremmed for oss og vår kultur. Spørsmålet blir da: Finnes noe i vår tid som «dekker» det vi her har lest?

Et menneske som ikke den egne ånden, men en annen ånd taler ut av, kalles i dag ikke seer eller profet, men medium. Det finnes flere typer medier: Inspirasjonsmedier, halvtranse-medier og heltranse-medier, skrive-medier og male-medier. De to førstnevnte typene, inspirasjons- og halvtranse-medier, synes å være representert i Bibelen. Dette er på en måte den «tekniske» siden av fenomenet; den type fenomen det dreier seg om. Men både GT og NT skiller skarpt mellom hva slags ånd som sto bak den informasjonen som ble formidlet, og hva

slags informasjon som ble formidlet. Som vi har sett, forteller Bibelen på en rekke steder og i forskjellig sammenheng at man kunne spørre Gud - (se også nedenfor). Men Bibelen forteller også om falske profeter eller Ba'als profeter. For Paulus var hensikten med slike seanser at de skulle være oppbyggelige. Men han og de andre apostlene var også klar over at det var fallgruber.

1. Joh 4,1 sier: «Mine kjære, tro ikke enhver ånd! Prøv åndene om de er av Gud. For det er gått mange falske profeter ut i verden. Guds ånd kjenner dere på dette: Hver ånd som bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjøtt og blod, er av Gud. Men enhver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke av Gud. Det er Antikrists ånd som dere har hørt skal komme. Og den er allerede nå i verden.»

I Jer 18,15 sier Herren: «Men mitt folk har glemt meg, de tenner offerild for falske guder.» Og i 3. Mos 17,7 talte Herren til Moses og sa:«De skal ikke lenger ofre sine slaktoffer til de onde ånder, som de driver avgudsdyrkelse med. Dette skal være en evig lov for dem, fra slekt til slekt.» Her følger flere eksempler:

1. Kong 18,22 sier: «Da sa Elia til dem: «Jeg er den eneste som er igjen av Herrens profeter. Men av Ba'als profeter er det fire hundre og femti.»

Og 1. Sam.3,1: «Da gutten Samuel gjorde tjeneste for Herren, var det sjelden ord fra Herren.» Kontakten var mao brutt.

3. Mos 19,31 sier: «Dere skal ikke vende dere til gjenferd og spådomsånder og spørre dem til råds, så dere blir urene ved dem. Jeg er Herren deres Gud.»

1. Kong 22 gir innblikk i en interessant situasjon. Profetene, og det kunne være mange av dem, var fristet til å holde seg inne med de verdslige makthaverne - i dette tilfellet var det kong Akab - som de til dels var avhengige av. En måte å gjøre det på var å si det kongen likte å høre. Dessverre stemte det ikke alltid overens med det de burde ha sagt. Så kunne det hende at bare én av ca. 400 - nemlig Mika - meddelte kongen det Guds ånd hadde sagt ham; nemlig at alle de andre var falske profeter, og at kong Akab ville falle i det omtalte slaget. Som lønn for denne sanne, men upopulære spådommen, ble Mika kastet i fengsel.

Vi må reflektere litt over dette. Mika må ha vært meget sikker i sin sak for å kunne motsi så mange av sine «kolleger». Og selv om han må ha regnet med en voldsom reaksjon fra kongen, valgte han å videreformidle det han hadde hørt fra Gud eller Guds sendebud, og som han visste var upopulært, men sant. Hvilken kommunikasjon kan gi en slik sikkerhet? Teksten tyder på at Mika fikk denne informasjonen via en visjon med bilder og tale. En annen visjon om fremtiden finner vi i 2. Kong 8.13. Elisja svarte: «Herren har latt meg se deg som konge over armeerne.»

Vi har behandlet dette såpass inngående for bedre å forstå Bibelens meddelelser om slike ting. Det finnes gode åndevesener som i oppdrag fra Gud kan kommunisere med menneskene gjennom profeter eller medier. Forutsetningen er at de stiller seg til disposisjon for en slik kommunikasjon. Og det finnes dårlige åndevesener som kan gjøre tilsvarende bruk av de samme «tekniske» mulighetene i sin kommunikasjon med menneskene, forutsatt at det finnes profeter eller medier som stiller seg til disposisjon for denne høyst forkastelige forbindelsen. Rent teknisk er en entydig verbal kommunikasjon mellom det hinsidige og vår menneskelige verden mulig. Begge deler - den gode og den dårlige forbindelsen - fortelles det om både i GT

og NT. Deler av NT må være oppstått som følge av en slik kommunikasjon, da innholdet er av en slik art at det vanskelig kunne være kjent for mennesker på vanlig måte.

Vi skal i det følgende gi noen eksempler fra Bibelen som kanskje kan illustrere hvordan forskjellige typer medier er blitt brukt i tidligere tider:

Var Peter her inspirasjonsmedium? Apg 4,8: «Da ble Peter fylt av Den hellige ånd og svarte dem;»

Luk 1,41: «Hun [Elisabeth] ble fylt av Den hellige ånd og sa med høy røst: «Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er ditt livs frukt....»» Var Elisabeth her halvtranse-medium? Av seg selv ville hun neppe talt med høy røst?

Luk 1,67: «Hans far Sakarja ble fylt av Den hellige ånd og talte profetiske ord:» og så følger er slags dikt om alt det Herren har gjort.

Apg 2,4: «Da ble de alle fylt av Den hellige ånd, og de begynte å tale i andre tungemål etter som Ånden ga dem å forkynne.» Disse to sistnevnte eksemplene antyder også en halvtranse-tilstand.

Om å kommunisere med Gud

Muligheten for å spørre Gud omtales på mange steder i Bibelen. Hva skjedde, og hvordan foregikk det? La oss først finne noen bibelsteder som handler om å **spørre Gud** eller søke råd hos ham:

1. Mos 25,22: «.....Og hun [Rebekka] gikk for å søke råd hos Herren. Herren sa til henne: To folkeslag er det i ditt liv osv.» - Rebekka fikk altså et konkret og verbalt svar.

Da det ble meldt [arameer]kongen at gudsmannen [Elisja] var kommet, sa han til Hasael: «Ta med deg en gave og gå mot gudsmannen! Gjennom han skal du spørre Herren om jeg vil komme meg fra denne sykdommen.» 2. Kong 8,7. Her spør kongen Gud gjennom gudsmannen Elisja.

2.Mos 33, 7-11 sier: «Alle som søkte råd hos Herren, gikk til dette teltet utenfor leiren. Og når Moses var kommet inn i teltet, senket skystøtten seg og ble stående i teltdøren, og Herren talte med Moses. Så talte Herren med Moses **ansikt til ansikt, som en mann taler med en annen**. Siden gikk Moses tilbake til leiren. Men hans tjener, en ung gutt som hette Josua, holdt stadig til i teltet.» Se også 4. Mos 12,4-8, hvor det blant annet heter: «Hør hva jeg, Herren, sier: «Er det noen profet hos dere, gir jeg meg til kjenne for ham i syner og taler til ham i drømmer. Men annerledes er det med min tjener Moses, han er trofast i hele mitt hus. Jeg taler til ham ansikt til ansikt, klart og tydelig, ikke i gåter.....»»

Dessuten Dom 20,27: «Og israelittene spurte Herren om råd, for den gang sto Guds paktkiste der, og Pinhas, sønn av Elasar, Arons sønn, gjorde på den tid tjeneste for Herrens åsyn.»

Kan vi si noe om hvordan denne informasjonen ble formidlet i disse tilfellene? Det første tilfellet med arameerkongen viser at **det var vanlig å spørre Gud**, og at det også var vanlig å benytte gudsmenn eller profeter som mellommenn i kommunikasjon med Gud. Men det fremgår ikke hvordan det skjedde. Det er likevel to «teknikker» det er mest nærliggende å tenke på her, nemlig **visjon og klarsyn** som vi kommer tilbake til.

Det neste eksemplet synes å fortelle at Herren talte med Moses på to forskjellige måter. Han talte med Moses gjennom skysøylen med det man vel idag ville kalle «**direkte stemme**» 2. Mos 24,15. Og han talte «med Moses ansikt til ansikt, som en mann taler med en annen.» Det samme kan man idag si når et åndevesen taler til et menneske eller en forsamling gjennom et **dyptransemedium**. En annen opplysning fra dette bibelstedet passer inn i denne beskrivelsen, nemlig at den unge Joshua stadig holdt til i teltet. Det er kjent at enkelte unge mennesker egnert seg godt som medier.

En annen ung mann, nemlig Pinhas fra eksemplet ovenfor, ser ut til å ha dekket den samme «tjenesten for Herrens åsyn» som Joshua.

Direkte stemme er også kjent i en annen sammenheng; for Gud talte også ut fra en sky eller tett tåke da han talte til Moses på Sinaifjellet som vi straks kommer til.

Det finnes et slags motstykke til skystøtten, nemlig ildstøtten og den brennende tornebusken på Guds fjell Horeb. Det heter i 2. Mos 13,21: «Herren gikk foran dem.... om natten i en ildstøtte». Og 2. Mos 3,2: «Der viste Herrens engel seg for ham i en flammende ild som slo opp fra en tornebusk. Med ett fikk han se at busken sto i lys lue, men busken brant ikke opp. Men da Herren så at han [Moses] kom borttil for å se, **ropte han ut av tornebusken**:».

Også her kan det se ut som Herren bruker direkte stemme, hvor denne spesielle «ilden» - i likhet med «skyen» blir brukt som virkemiddel. Som det fremgår av 2. Mos 24,15 og det øvrige, kan det se ut som om skyen og ilden er to sider av samme sak. Dette inntrykket underbygges dessuten av følgende eksempler:

2. Mos 16,10: «Herrens herlighet åpenbarte seg **i skyen. Herren sa til Moses:...**» og 19,9: «Da sa Herren til Moses: «Jeg vil komme til deg i en **tett sky, så folket kan høre** at jeg taler med deg og stoler på deg for alltid.» Her understrekes faktisk sammenhengen mellom skyens tetthet og lydstyrken i talen. Ved at denne kommunikasjonen mellom Gud og Moses var så høylydt, at hele folket hørte hva som ble sagt, skulle Moses' autoritet i folket styrkes.

2. Mos 24,15 sier: «Da la skyen seg tett omkring toppen, og Herrens herlighet senket seg ned på Sinai-fjellet.Den sjuende dagen **ropte Herren** på Moses **fra skyen**. For israelittene var Herrens herlighet å se til som en **fortærende ild** på fjelltoppen.» Dette viser den nevnte sammenhengen mellom skyen og ilden.

Men det fremgår av Bibelen at kommunikasjonen med Gud også foregikk på andre måter, slik som i Esek 14,2: «Da kom Herrens ord til meg, og det lød så: Menneske, disse menn har gitt avgudene rom i sitt hjerte. De har sitt sinn vendt mot det som får dem til å falle i synd. Skulle jeg da la dem søke råd hos meg?» Dessverre fremgår det ikke på hvilken måte Herrens ord her kom til Esekiel. Men det fremgår at Herren ikke ville la seg spørre ut av mennesker som hadde vendt ham ryggen. Det er vel av samme grunn at Herren ikke vil svare Saul, slik det fremgår av 1. Sam 28,6: «Han [Saul] ba Herren om råd, men Herren svarte ham ikke, verken

gjennom drømmer, urim eller profeter.» Her får vi opplysning om noen måter Herren meddelte seg på til menneskene i GT: Drømmer, urim eller profeter. Brystduk med urim og tummim er begrep knyttet til utstyr som ble benyttet når presten skulle kommunisere med Gud. I tillegg har vi efod som er en del av drakten prestene hadde på seg når de skulle ta varsler eller søke råd hos Gud.

Vi merker oss at denne kommunikasjonen skjedde på en måte som av menneskene ble oppfattet som Herrens ord. Dessuten meddelte Gud seg bare til dem som var trofast mot ham og ikke til slike som hadde «gitt avgudene rom i sitt hjerte.»

Men også Jesus må ha hatt en utstrakt kommunikasjon med Gud, slik det blant annet fremgår av Joh 7,15: «Jødene undret seg og sa: «Hvor har han sin lærdom fra, han som ikke har fått noen opplæring?» Jesus svarte: «Min lære er ikke min egen, den er fra ham som har sendt meg.....»»

Visjoner

I Apg 9,10 møter vi kommunikasjon gjennom en visjon: «I Damaskus bodde en disippel som hette Ananias. Herren kalte på ham i et syn: «Ananias!» Han svarte: «Her er jeg, Herre!» Herren sa: «Gå bort i den gaten som kalles Den rette, og i huset hvor Judas bor, skal du spørre etter Saulus fra Tarsus. For han ber. Og han har hatt et syn og sett en mann som heter Ananias komme og legge hendene på ham, så han kan få synet igjen.»

Og det fortsetter i Apg 9,17: «...og han [Ananias] kom inn i huset, la sine hender på ham og sa: «Saul, min bror! Herren har sendt meg. Jesus som viste seg for deg på veien hit; han vil at du skal få synet igjen og bli fylt av Den hellige ånd.»

Her blir det opplyst at Herren kommuniserer med to forskjellige personer - nemlig Ananias og Saulus/Paulus - på to forskjellige steder, og at informasjonen til de to kanalene henger sammen og er koordinert. Informasjonen som i begge tilfeller ble gitt gjennom et syn, omfatter også opplysninger om noe som skal skje i fremtiden, nemlig at Saul skulle få synet tilbake gjennom en paranormal helbredelse.

Visjoner er nevnt som kommunikasjonsmiddel på flere steder i Bibelen, slik som her: En natt i Troas hadde Paulus plutselig et syn. «Han så en makedonier som sto og kalte på ham og bad: «Kom over til Makedonia og hjelp oss!» Apg 16.9. Og i 4. Mos 12,4-8, heter det blant annet: «Hør hva jeg, Herren, sier: «Er det noen profet hos dere, gir jeg meg til kjenne for ham i syner og taler til ham i drømmer.»»

Om å spørre de døde

Å spørre de døde må i utgangspunktet også oppfattes som et paranormelt fenomen i Bibelen. Hvem er «de døde» i Bibelens forstand? Som vi har sett tidligere, ser Bibelen ut til å bruke dødsbegrepet i to vidt forskjellige betydninger: For det første den vanlige, jordiske døden og dessuten det å leve fjernt fra Gud eller i opposisjon til Gud. Det kan man gjøre som menneske på Jorden og som ånd i det hinsidige. Da befinner man seg i dødsriket i motsetning til Guds

rike, som er livets rike. Her noen eksempler:

Rom 6,23 sier: «Syndens lønn er døden, men Guds nådes gave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre.» Og Ordspr 19,16: «Den som bevarer Guds bud, den bevarer sitt liv; den som derimot forakter Guds ord, vil dø.» (Oversatt fra Zürcher-Bibelen 1954, da den norske Bibelen gir uklar mening).

Og Rom 6,16: «Dere vet at når dere går i tjeneste hos noen og adlyder ham, da blir dere hans slaver. Dere blir enten slaver av synden, og det fører til død, eller under den lydighet som fører til rettferdighet.Syndens lønn er døden, men Guds nådes gave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre.»

Mat 8,21: «En annen, en av disiplene sa til ham: «Herre, la meg først gå hjem og begrave min far.» Men Jesus svarte: «Følg meg, og la de døde begrave sine døde.»» I lys av ovenstående kan dét som i første omgang kan se ut som en litt uvøren bemerkning av Jesus, få en helt annen betydning, nemlig: Følg meg og la de åndelig døde begrave sine (fysisk) døde.

Den synden som førte til døden, kunne anta flere former, som for eks. å leve et liv på tvers av Guds bud, eller ved en direkte avgudsdyrkelse - som i disse eksemplene:

Salm 106,19: «Ved Horeb laget de en kalv og tilbad det støpte bildet.» Og Salm 106,28: «De sluttet seg til Ba'al-Peor og spiste av ofrene for de døde.» dvs de spiste offerkjøtt som var viet «de døde». Ja, de gjorde mer:

Salm 106,34: «De utryddet ikke folkene i landet, som Herren hadde befalt dem, men blandet seg med andre folk og lærte å gjøre som de. De dyrket deres avgudsbilder, og de ble en snare for dem. De ofret sine døtre og sønner til de onde ånder. De drepte uskyldige barn. Blodet av sine sønner og døtre ofret de til Kanaaens gudebilder, så landet ble vanhelliget av blodet. De ble urene ved sine gjerninger, ved sin atferd var de utro mot Gud.»

Jes 8,19 sier dessuten: «Skal ikke et folk spørre sin Gud? Skal man spørre de levende for de døde?»(Oversatt fra Zürcher-Bibelen 1954, da den norske teksten virker meningsløs.)

Å spørre de døde betydde altså å spørre åndevesener som var falt fra Gud. Det forekom ofte i Israel og blant folkene som levde i nærheten av israelittene. Det var - ser det ut til - maktpåliggende for Gud å hindre at de omkringliggende folkene som drev med avgudsdyrkelse, skulle forlede israelittene til å gjøre det samme.

En kan undre seg over at israelittene som hadde så håndfaste bevis for Guds tilstedeværelse, styring og hjelp var så tilbøyelige til å være utro mot Gud, slik det

tydelig fremgår av GT. Det må ha vært noe tungtveiende som dro dem dit? Ett forhold har vi nevnt allerede: Guds profeter sa av og til ubehagelige sannheter som mottageren helst ville slippe å høre. På den annen side formidlet frafalne profeter i Israel eller andre folkeslag informasjon som folk likte å høre. Slike profeter var blitt (inspirasjons?)-medier for åndevesener som var i opposisjon til Gud.

Men falsk profeti forekom også, hvor (behagelige) svar som «profeten» fant på selv, ble utgitt for å være Herrens ord. Esekiel og Mika var profeter som holdt stand og avslørte falske profeter:

Herrens ord kom til meg [Esekiel] og det lød så: «Menneske, tal profetord til de profetene i Israel som driver og spår. Til dem som spår av egen lyst skal du si:.....Synene deres er falske og spådommene er løgn. De sier: «Så lyder ordet fra Herren.» Men det er ikke Herren som har sendt dem.» Esek 13, 1-6.

«Men Josjafat sa. «Er det ingen annen av Herrens profeter her som vi også kunne spørre?» Israel-kongen svarte: «Det fins enda en som vi kunne få til å spørre Herren. Men jeg hater ham, fordi han aldri spår noe godt for meg, men bare vondt. Det er Mika, sønn av Jimla.» 1. Kong 22,7.

Dette viser hvor vanskelig det var for Guds trofaste profeter å formidle Guds sanne budskap - ikke minst når innholdet var uønsket. De pådro seg da lett kongens vrede, i motsetning til dem som falt for fristelsen til å formidle de «budskap» kongen ønsket å høre, men som ikke kom fra Gud eller hans budbringere. Men derved brøt de båndene til Gud og gjorde seg avhengige av onde makter eller «de døde».

Det er verd å merke seg at kommunikasjonen med de døde foregikk «teknisk» på samme måte som kommunikasjonen med Gud.

Profetisk henrykkelse

Bibelen bruker ofte uttrykket «å bli henrykket» i forskjellige sammenhenger og også i forskjellige betydninger. Enkelte ganger er det nærliggende å oversette det til moderne språk med «å falle i transe.» Men halvtranse kan også være en aktuell beskrivelse. Vi skal se på noen eksempler.

I 1. Samuels bok brukes begrepet «profetisk henrykkelse» en rekke ganger, som fx i 19,20: «Men da de fikk se profetflokket som var i profetisk henrykkelse,kom Guds Ånd over Sauls utsendinger, slik at de ble grepet av profetisk henrykkelse.» og dessuten dette: «Men Guds Ånd kom over ham [Saul] også, og han gikk i profetisk henrykkelse hele veien til Nevajot ved Rama.»

«Da Saul fikk vite at David var i Nevajot ved Rama (En annen oversetter sier profethuset i Rama), sendte han noen menn dit for å hente ham. Men da de fikk se profetflokket som var i profetisk henrykkelse, og Samuel som sto foran dem, kom Guds Ånd over Sauls utsendinger, så de ble grepet av profetisk henrykkelse, de også.» 1. Sam 19,19. Begrepet profetisk henrykkelse forekommer også flere steder i den etterfølgende teksten.

1. Kong 18,29 sier: «Da det led over middag, kom de [Ba'als profeter] i profetisk henrykkelse.» Vi ser av dette eksemplet at også den onde siden gjør bruk av de samme «tekniske» mulighetene for menneskenes kommunikasjon med det hinsidige.

Apg 10,10: «Da de holdt på å lage maten, kom han [Peter] i henrykkelse og fikk et syn. Han så at himmelen hadde åpnet seg.... Og en røst talte til ham: «Peter, ta for deg, slakt og spis.»»

Apg 22,17: «Da jeg [Paulus] hadde vendt tilbake til Jerusalem og ba i templet, kom jeg i henrykkelse. Jeg så ham [Herren] og han sa til meg:.....»

(Det kan ikke utelukkes at oversetteren har hatt problemer med å oversette korrekt her, siden det dreier seg om et tema som vi i vår kultur har så lite kunnskaper om.)

Vi ser av dette at både avgudsdyrkere og Guds menn kan komme i henrykkelse. Henrykkelse må være betegnelsen på en - eller en gruppe beslektede, verdinøytrale, «tekniske» tilstander. For det ser ikke ut til at de som opplever «henrykkelse» opplever akkurat den samme tilstanden. Det er ikke noe som tyder på at Saul og hans menns opplevelser innebar visjonære syn, slik både Peter og Paulus hadde. Derimot ligger det nær å se på deres tilstander som halvtranse og transe.

29.3.2 Materialisasjoner og dematerialisasjoner

Beskrivelsen av mange hendelser i Bibelen gir inntrykk av å bero på **materialisasjoner** eventuelt også dematerialisasjoner.

Fortellingen om Jesus som metter 5000 - i Mat 14,13 - er kanskje det mest kjente eksemplet. Gjennom materialisasjon - foretatt av Guds verden - må de opprinnelige fiskene og brødene ha blitt supplert kraftig, slik at det etter måltidet sågar var mer til overs enn de hadde til å begynne med. Godt kjent er også eksemplet der Jesus forvandler vann til vin, Joh 2,3. Men her er flere eksempler:

«Da kom Jesus mens dørene var lukket; han sto midt blant dem og sa: «Fred være med dere».» Joh 20,26. Og Luk 24,36: «Mens de talte om dette, sto Jesus midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!» «Ta på meg og se! En ånd har da ikke kjøtt og blod som dere ser at jeg har.» Da spurte han: «Har dere noe å spise?» De ga ham et stykke stekt fisk, og han tok det og spiste det mens de så på.»

Joh 20,17 forteller videre: «Jesus sier til henne [Maria]: «Rør meg ikke, for jeg er ennå ikke faret opp til Faderen. ...» Denne begrunnelsen må være feil, for i Luk 24,36 ønsker Jesus å bli berørt, selv om han på det tidspunktet heller ikke var faret opp til Faderen. Og hvordan kunne han bli tatt på etter at han hadde faret opp til Faderen? Hvorfor måtte Maria ikke ta på Jesus? Var det fordi han ennå ikke var fullstendig materialisert?

«Da de steg opp av vannet, rykket Herrens Ånd Filip bort, og hoffmannen så ham ikke lenger. Han fortsatte lykkelig sin reise. Men Filip ble sett igjen i Asjdod, og han forkynte evangeliet i alle byene han reiste igjennom, helt frem til Cæsarea. Apg. 8,39. I parapsykologien kalles fenomenet apport - som innebærer en dematerialisasjon - forflytning og materialisasjon igjen på det nye stedet.

To verdener møtes

Mat 17,1 forteller: «Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og hans bror Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene. Der ble hans utseende forvandlet for øynene på dem; hans ansikt skinte som solen, og klærne ble hvite som lyset. Da viste Moses og Elia seg for dem og talte med ham.» Og videre heter det i Mat 17,5: «Ennå mens han [Peter] talte, kom en lysende sky og skygget over dem, og en **røst lød fra skyen**: «Dette er min Sønn, som jeg har behag i. Hør ham!»»

Hva skjer her? For å ta det siste først: Her finner vi igjen en kombinasjon av sky og lys som en stemme taler ut av, og som underbygger det vi har sagt tidligere om at en slik sky synes å være et virkelmiddel som ble brukt for at slike fenomener skulle komme i stand. Men hva skjer med Jesus? Og hvordan kan Elia og Moses være til stede på en slik måte at de kunne samtale med Jesus og bli synlige for disiplene? Dessuten: Hva slags «stoff» besto denne skyen av?

Dette var åpenbart et møte mellom to verdener; den materielle, hvor Jesus befant seg, og Guds åndelige verden, hvor de to andre var. Det ser ut til at en gjensidig tilpasning var nødvendig for at møtet kunne finne sted. Jesu materielle verden måtte bli åndeliggjort, og Moses' og Elias verden måtte bli mer jordisk eller materiell. For Jesu del kom det til syne ved at hans utseende ble forvandlet for øynene på disiplene. Og Moses og Elia ble delvis materialisert, slik at de ble synlige for disiplene og kunne snakke med Jesus. Fenomenet opphørte plutselig.

Men her melder et helt annet spørsmål seg? Hvordan kunne Moses - en mann som døde en jordisk død for over 1000 år siden - befinne seg i Guds rike og være sammen med Jesus? Og hvordan kunne Elia som nylig hadde levd og dødd på Jorden som døperen Johannes, være i Guds rike og her sammen med Jesus før frelsen var et faktum? Ut fra Bibelens beretning er Elias faktisk født to ganger på Jorden, først som Elias, deretter som døperen Johannes. Mat 17.12: ««Ja, jeg [Jesus] sier dere at Elia allerede er kommet, men de ville ikke vite av ham og gjorde med ham som de selv ville. På samme måten skal de også la Menneskesønnen lide.» Da skjønnte disiplene at det var om døperen Johannes han talte til dem.» Og i Mat 11,14 sier Jesus om døperen Johannes: «Om dere vil tro det; han er den Elia som skulle komme.»

Jesu himmelfart

Apg 1,9 forteller: «Da han [Jesus] hadde sagt dette, ble han løftet opp mens de [disiplene] så på, og en sky skjulte ham for øynene deres. Da de sto og stirret opp mot himmelen og så etter ham idet han drog bort, sto med ett to menn i hvite klær foran dem og sa: «Galiléere, hvorfor står dere og ser opp mot himmelen? Denne Jesus som ble tatt opp til himmelen fra dere, han skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen.»

Hva var det som skjedde her? Var det en dematerialisasjon av Jesu legeme som disiplene var vitne til? Og var skyen den substansen Jesu legeme i første fase ble omdannet til før alt ble usynlig for menneskelige øyne? Da var vel den himmelen disiplene så opp til, den blå himmelen over våre hoder, mens Jesus ble hentet opp til Guds usynlige himmelrike, slik det fremgår av den siste setningen i sitatet. Det ser altså ut til at ordet himmelen her brukes i to betydninger; Den blå himmelen over oss og den himmelen der Gud er.

Og hva med de to mennene i hvite klær som plutselig viste seg? Det er tydelig at de tilhørte Guds åndelige verden. De må ha materialisert seg såpass mye at de er blitt synlige og har kunnet snakke på en hørbar måte. Men det står ingen ting om hvordan de to forsvant igjen.

Peter blir befridd

Apg 12,6 forteller: «Natten før Herodes skulle føre ham fram, lå Peter og sov mellom to soldater. Han var bundet med to lenker, og fengselet ble bevoktet av vaktposter som sto utenfor døren. Med ett sto en Herrens engel der, og et lys strålte i rommet. Han vekket Peter med et puff i siden og sa: «Skynd deg, stå opp!» Da falt lenkene av hendene hans, og engelen sa til ham: «Ta på deg beltet og sandalene dine.» Da han hadde gjort det, sa engelen: «Kast kappen om deg og følg etter meg.» Og han fulgte etter ham ut. Han forsto ikke at engelen og det som skjedde, var noe virkelig. Han trodde det var et syn. De passerte første og annen vakt og kom til jernporten som fører ut til byen. Den åpnet seg av seg selv, de gikk ut og fortsatte nedover den første gaten. Der forsvant engelen plutselig for ham. Peter kom til seg selv igjen og sa: «Nå forstår jeg at Herren virkelig sendte sin engel for å fri meg fra Herodes' hånd og berge meg fra det jødefolket nå går og venter på.» Da dette var blitt klart for Peter, gikk han til det huset hvor Maria bodde.....»

Der var mange kommet sammen for å be. Og det fortelles at de først ikke ville tro at Peter var hos dem, men at de undret seg stort da de skjønnte det var sant. Det ble også stort oppstyr blant soldatene over at Peter var vekk. Og Herodes lot de ansvarlige vaktpostene henrette.

Denne spesielle historien blir fortalt fra flere synsvinkler, fra Peters, fra dem som var forsamlet i huset til Maria, og endelig fra fengslet og myndighetens side. På en måte er historien derfor godt dokumentert. Kan den forklares slik? Ble en Guds engel materialisert sterkt nok til å kunne snakke med Peter? Og ble Peters lenker dematerialisert, slik at de falt av ham? Og ble porten åpnet på lignende måte?

Paranormale helbredelser

Bibelen har et stort antall beretninger om paranormale helbredelser som skjedde gjennom Jesus. Men også gjennom apostlene skjedde helbredelser: Apg 5,16 forteller: «Også fra byene rundt Jerusalem kom det mengder av folk som bar med seg syke og slike som var besatt av urene ånder. Og alle ble helbredet.»

29.3.3 Andre paranormale fenomen i Bibelen

Besettelser

Bibelen forteller om mange såkalt besatte mennesker som ble helbredet ved at den onde ånden ble drevet ut. Hva slags fenomen dreier det seg om her, og hvordan skal de tolkes? Er beskrivelsene i Bibelen reelle, eller dreier det seg om mistolkninger av «vanlige» sinnslidelser? Men la oss først se på noen eksempler:

Mat 8,16 forteller: «Da det ble kveld, bragte folk til ham [Jesus] mange som var besatt av onde ånder. Han drev ut åndene med et ord og helbredet alle som var syke.»

Luk 11,14: «En gang drev han [Jesus] ut en ond ånd av en som var stum, og da den var faret ut, talte den stumme.»

Og Luk 9,38 sier: «Da var det en i flokken som ropte: «Mester, jeg ber deg: Ta deg av sønnen min, min eneste sønn! Rett som det er, griper en ånd ham. Den setter i et skrik og river og sliter i ham så han fråder; den tar nesten livet av ham før den endelig slipper ham. Da sa Jesus: «Før sønnen din hit!» Men før gutten var kommet frem til Jesus, kastet den onde ånden ham over ende og rev og slet i ham. Da truet Jesus den urene ånd og gjorde gutten frisk, og ga ham tilbake til faren.»

I vår kultur er dette ikke-fenomen. Men er det så enkelt? Parapsykologien kan fortelle om lignende hendelser. Det samme gjelder enkelte misjonærer som har levd blant folk med helt andre kulturer. Seriøse undersøkelser utført med spaltede personligheter har også klarlagt fenomen som heller understøtter Bibelens forklaringsmodell enn å motsi den. Dessuten finnes prester som har opplevd dramatiske ting av lignende karakter i sin menighet. Gjør psykiatrien en feil ved helt å se bort fra besettelse som et reelt fenomen?

Levitasjon

Mat 14,25 forteller om Jesus som gikk på vannet. Kan det være realisme bak denne fortellingen, eller er det legende, fantasi eller synsbedrag? I parapsykologien er det noe som kalles levitasjon. Spesielle personer med visse, sjeldne evner skal være i stand til å bringe seg selv i en svevende tilstand, hvor de - helst sittende med benene over kors - løfter seg selv i en svevende stilling over gulvet. Det er ikke kjent hvor godt dette fenomenet er dokumentert. Men det var det mest nærliggende paranormale fenomenet å tenke på i forbindelse med Jesu vandring på vannet.

Forskjellige typer klarsyn

Det som vanligvis kalles **klarsyn**, omfatter fire forskjellige varianter. Felles for dem er at det ikke er noen levende «sender» og at informasjonsformidlingen til den klarsynte skjer uten kjente virkemidler. Et fremsyn viser den klarsynte bilde eller «film» av **fremtidige** hendelser. Klarsyn viser bilder eller «film» av **samtidige** hendelser bortenfor synsranden. Fornsyn formidler ukjent informasjon om **fortiden**, og psykometrisk klarsyn formidler paranormal informasjon til den klarsynte ved hjelp av en gjenstand som har «opplevd» den situasjonen klarsynet formidler.

Dette ser ut til at Bibelen har eksempler på:

Fremsyn:

Paulus advarte dem derfor og sa: «Jeg vet at å reise videre vil bety ulykke og tap av last og skip, ja, fare for våre liv.» Apg 27.10.

Jesus kjente åpenbart hva som ville skje med ham her på Jorden. Det fremgår blant annet av følgende sitater:

Mat 16,21: «Fra den tid begynte Jesus Kristus å gjøre det klart for disiplene at han måtte dra til Jerusalem, og at de eldste, overprestene og de skriftlærde skulle la ham lide mye.» Dessuten forutså han hele scenen der Peter ville fornekte ham. (Mat 26,34).

Mat 6,64: «... For Jesus visste fra første stund hvem som ikke trodde, og hvem som skulle forråde ham.»

Joh 13,18: «Nå sier jeg [Jesus] dere dette før det skjer, for at dere, når det er skjedd, skal tro at «jeg er Han»».

Klarsyn:

Men profeten [Elisja] sa til ham: «Tror du ikke jeg var der i ånden da mannen snudde seg fra vognen og gikk imot deg?» 2. Kong 5,26.

Finnes en «sjel» som overlever den jordiske døden?

Hele Bibelen forutsetter nærmest at mennesket har en «sjel» som lever videre i det hinsidige etter den jordiske døden. Det skulle være unødvendig å gå i detalj på dette punktet. Denne sjelen ser ut til å bestå av en kropp og en psyke som kan tenke, snakke, sanse, initiere handling og oppleve. Disse egenskapene kommer frem på tallrike steder i Bibelen.

Se for eks. 1. Kor 15,40: «Det finnes himmelske legemer og jordiske legemer, og de himmelske legemene har én glans, de jordiske en annen.» Dessuten: 2. Kor 12,2: «om han var i legemet eller utenfor legemet vet jeg ikke.» Det forhold at Jesus viste seg i levende live etter sin død på korset, viser det samme, slik møtet med Moses og Elia også gjør det. Elia er dessuten spesiell ved at han er kommet til Jorden to ganger, som profeten Elia og som døperen Johannes. Vi har altså et tilfelle av reinkarnasjon - dessuten et annet tilfelle som motsier mange kirkers lære, og som går ut på at bare Jesus hadde en tilværelse i det hinsidige før han ble inkarnert her på Jorden. Elia må jo ha oppholdt seg i det hinsidige i tiden mellom de to inkarnasjonene?

I vår kultur er livet etter døden blitt et fenomen mange setter spørsmålsteget ved, selv om store deler av Bibelen dreier seg nettopp om dette. Millioner av mennesker har opplevd såkalte nær-døden-tilstander, hvor i det minste bevisstheten og deler av psyken forlater kroppen og opplever forskjellige ting. Det samme gjelder ut-av-kroppen tilstander som for eks. kan inntreffe ved narkose. Alle disse hendelsene tolkes riktignok forskjellig, men noe av det gir inntrykk av å være bortforklaringer. Nå er det i den seneste tid foretatt vitenskapelige undersøkelser som nærmest beviser at bevisstheten kan eksistere utenfor hjernen.

I denne forbindelse må også nevnes de mange og til dels godt dokumenterte hendelsene hvor barn mener å kunne huske en rekke detaljer fra et tidligere liv på Jorden. Det spesielle er at disse opplysningene ofte er blitt verifisert.

Finnes engler?

Engler er en spesiell type åndevesener som Bibelen forteller om. Se for eks. Mat 16,27, Mat 18,10 og Mat 28,2. Det skal finne gode og dårlige utgaver av dem. Da det her dreier seg om vesener som lever i en annen dimensjon enn vår jordiske, dreier det seg om paranormale fenomen. For vitenskapen er dette ikke-fenomen, men heller ikke alle teologer tror at engler finnes.

Parapsykologien har vel «godtatt» at det eksisterer åndevesener. Men å skille engler fra andre åndevesener synes for vanskelig. Derimot finnes mystikere som også i forholdsvis «ny» tid har hatt opplevelser med engler. Den mest kjente av dem er vel Emanuel Swedenborg som var en anerkjent vitenskapsmann før han, av åndevesener, ble ledet gjennom hinsidige sfærer for å lære og informere menneskene.

29.4 Hvilket inntrykk sitter vi igjen med?

Vi har nå tatt for oss en rekke paranormale fenomen som er beskrevet i Bibelen, og som står sentralt i den kristne tro og lære. Ved å holde dem opp mot det vi vet om paranormale fenomen fra vår tid, har vi forsøkt å komme nærmere inn på disse fenomenene for - om mulig - å få et mer realistisk forhold til dem. Har vi det? Er fenomenene blitt mer forståelige eller troverdige? Jeg mener de er - men det må selvsagt leseren finne ut for seg selv.

Det synes klart at mange av disse fenomenene må tas mer bokstavelig og mer alvorlig enn det som er vanlig nå. Det vil vel også få konsekvenser for vår forståelse av Bibelens budskap. Da kan det ikke være så lett lenger å avfeie mange av disse hendelsene som enkle menneskers fantasier eller som noe som kanskje hendte den gang, men som ikke kan hende i vår moderne tid.

Det synes også klart at både «kirken» og «vitenskapen» har behov for å oppdatere seg for å få et mer realistisk syn på disse fenomenene. Hvordan vi tenker oss det, vil fremgå av neste kapittel.

29.5 Hvordan forholder «kirken» og «vitenskapen» seg til det som er behandlet her?

Sann religion og sann vitenskap er deler av den samme virkeligheten.

Ved at religionen og vitenskapen nærmer seg virkeligheten, vil de automatisk nærme seg hverandre.

Hvor pålitelig er Bibelen?

Det synes åpenbart at bibeltro mennesker gjør (minst) to feil når de forholder seg til Bibelen: De tror at Bibelen er Guds uforfalskede ord. Dessuten mener noen at Bibelen sier alt som må sies. Det vil si at det Bibelen ikke omtaler, ikke eksisterer eller er uvesentlig.

Når det gjelder det første punktet, støtter de seg på Mat 5,18: «Sannelig, jeg [Jesus] sier dere: Før himmel og Jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven forgå - før alt er skjedd.» Og Mat 24,35: «Himmel og Jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå.» Og i 2. Kor 4,2 sier Paulus: «...og vi forfalsker ikke Guds ord.» Av 1. Kor 7 fremgår det at noe av det Paulus skriver, kommer fra Herren, og noe fra ham selv. Paulus har åpenbart ikke betraktet brevene sine som Guds uforfalskede ord! Og det bør vel nåtidens mennesker heller ikke gjøre.

I de to første sitatene er det tale om «loven» - ikke om Bibelens nye testamente, som ikke eksisterte den gangen, men som oppsto på et langt senere tidspunkt. Den stilltiende forutsetningen for dette utsagnet må ha vært at loven forelå i sin uforfalskede form. Men hva sier Jeremia om det i Jer 8,8?: «Hvordan kan dere si: Vi er vise, vi har Herrens lov hos oss? Skriverne har jo forfalsket den med sin løgngriffel.» Allerede den gangen fantes altså forfalskede versjoner av loven.

De foreliggende bibelversjonene rundt omkring i verden er laget på grunnlag av ca. 3000 ufullstendige avskrifter og deler av avskrifter, og ingen av dem stemmer helt overens. I hver enkelt avskrift finnes ord som er rettet ved overstrykninger og tilføyelser. Dessuten hadde ingen av skriverne av de avskriftene vi har idag, tilgang til de opprinnelige skriftene. De hadde antagelig bare tilgang til avskrifter av avskrifter til originalene. Årsaken til forskjellene mellom de tallrike og ulike bibelversjonene som finnes i verden idag, ligger særlig i (1) det utvalget av skrifter som man la til grunn for oversettelsen og (2) hvordan selve oversettelsen er gjennomført. Mye tyder på at man i stor grad har valgt og tolket ut fra den overbevisningen som oversetteren har hatt på forhånd. For ytterligere informasjon om dette vises til forfatterens bok «Kan Vitenskap og Religion Forenes?».

I denne forbindelsen må også nevnes at NT på en rekke steder henviser til tekster i GT - tekster som ikke finnes i nåværende bibler. Her er altså åpenbart noe som ikke stemmer.

Sier Bibelen «alt»?

De som mener at Bibelen sier alt som må sies, finner liten støtte i Bibelen for sitt syn. For Bibelen sier det stikk motsatte, nemlig at Gud gjerne vil informere mer, men at de kristne menighetene ennå ikke var modne for å motta denne kunnskapen. Dette fremgår av følgende sitater:

Joh 16,12 sier: «Ennå har jeg [Jesus] mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå, men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet.» Noenlunde tilsvarende utsagn finnes også i Joh 14,26, 15,26 og 16,8.

Og Paulus sier: «Likevel kunne jeg ikke tale til dere, brødre, som til mennesker som lever ved Ånden. Jeg måtte tale som til mennesker slik de er av naturen, som til umodne kristne. Melk ga jeg dere, ikke fast føde, for det kunne dere ikke tåle. Ja, dere kan det ennå ikke, for det er

jo fremdeles deres egen natur som rår i dere. Når det hersker misunnelse og strid blant dere, er dere ikke da mennesker med samme natur som alle andre og lever som de?» 1.Kor 3, 1-3.

Hebr. 5,12-14 sier dessuten: «Etter så lang tid burde dere selv være lærere; men dere trenger noen som påny kan lære dere de første og grunnleggende ting i Guds ord. Dere må ha melk, og ikke fast føde. For den som får melk, mangler innsikt i budskapet om rettferdighet; han er umoden. Men den faste føde er for de modne, for dem som ved å bruke sine sanser har øvd dem opp til å skille mellom godt og ondt.»

Hvordan forholder «kirken» seg?

Kirker har ofte det problemet at de på et visst tidspunkt låser seg fast i en lære. Med denne gjør man krav på å formidle den «endelige sannhet» som også danner grunnlaget for kirkens autoritet. Dette gjelder ikke bare Den katolske kirken. Også andre kirkesamfunn har problemer med å innrømme at den «endelige sannheten» verken var eller er endelig eller sann. For å bøte på vanskelighetene som oppstår når læren åpenbart butrer mot virkeligheten, har man innført begrepet «tros-sannhet» eller dogme. Gjennom slike prosesser har man gjennom århundrene viklet seg inn i urimeligheter og selvmotsigelser som tenkende mennesker av idag har vanskeligheter med å godta.

Noen av disse urimelighetene ville falle bort hvis man la bort prestisjen og la større vekt på å finne sannhet i stedet for bekreftelse av de meningene man har skaffet seg, som man identifiserer seg med, og som fører til urimeligheter.

Bibelen er fortellingen om menneskenes kontakt med den hinsidige verden. Likevel har kirken satt den nedsettende mekelappen «spiritisme» på nesten all menneskelig kontakt med den hinsidige verden. Man benekter ikke at slik kontakt er mulig, men advarer sterkt mot den - antagelig ut fra den forutsetning at all slik kontakt er en kontakt med onde eller dårlige makter. Men er den det? På hvilket grunnlag mener man det? Bibelens “story” (se avsnitt 30) og dens omtale av Talsmannen sier noe helt annet. Kan kirken være redd Talsmannens autoritet?

Å gjenopprette kontakten med Talsmannen - sannhetens ånd - vil kunne fjerne alle selvmotsigelsene, urimelighetene og lunkenheten og dessuten føre den splittede og forvirrede kristenheten nærmere sannheten, Kristus og hverandre.

Og vitenskapen?

Vi må her forholde oss til to slags vitenskap; den naturvitenskapelige og den historisk-arkeologiske vitenskapen. Naturvitenskapens representanter ser bort fra paranormale fenomen, da slike fenomen etter deres syn ikke eksisterer og ikke kan eksistere. De er på en måte “naturstridige”. Man avviser også slike fenomen fordi forfalskninger er blitt avslørt. Det stemmer at tryllekunstnere kan etterligne enkelte paranormale fenomen til forveksling. Men ekte fenomen er like ekte - uavhengig av avsløringer og etterligninger. Det er beklagelig at naturvitenskapen vender seg bort fra deler av virkeligheten som om de ikke eksisterte. Det er beklagelig og uvitenskapelig.

Den historisk-arkeologiske vitenskapen ser også bort fra paranormale fenomen. De som utforsker grunnlaget for Bibelen på denne måten, ser ikke engang ut til å ha kunnskap om paranormale fenomen. For alle merkelige fenomen i Bibelen blir forsøkt forklart på en «naturlig» måte. Det ser faktisk ut til å innebære at man stilltiende forutsetter at ekte paranormale fenomen ikke finnes.

Sluttkommentar

Det ser ut til at en bedre forståelse av de paranormale fenomenene i Bibelen ikke bare ville føre de forskjellige kirkesamfunn nærmere hverandre, men også føre religion og vitenskap nærmere sannheten og hverandre.

30 Hva sier Bibelen om Bibelen?

Bibelen sier selvsagt ikke noe om vår Bibel, slik den foreligger nå, men den sier litt om deler av Bibelen, slik de forelå dengang vedkommende utsagn ble skrevet. Men indirekte sier bibeltekster enkelte ganger noe om andre bibeltekster. La oss se på det første først. Jer 8,8 sier: “Skriverne har jo forfalsket den [Herrens lov] med sin løgngriffel.” Og Mat 5,18: “Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven forgå - før alt er skjedd.” Den “loven” det er tale om i disse to tilfellene, må være Moseloven, slik den forelå dengang. Den ene teksten sier at loven er forfalsket, den andre sier at loven vil bli oppfylt til minste detalj. Og da kan selvsagt ikke den forfalskede utgaven være ment, men den riktige, som altså ikke er kjent og til stede i Moseloven i vår Bibel. Tilbake står vi med Bibelens utsagn om at noe i Moseloven er forfalsket.

Bibelen sier mange ganger noe om seg selv på den måten at tekster i GT annonserer tekster i NT, og NT henviser til tekster i GT. Disse henvisningene stemmer ikke alltid helt, slik at man av og til henviser til en tekst som ikke finnes. Her følger en rekke skriftsteder i NT som henviser til tekster i GT:

Luk 4,21 sier: “Han [Jesus] begynte da med å si: “Idag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på.””

Og Joh 19,24: “Slik skulle dette skriftordet bli oppfylt: “De delte mine klær mellom seg og kastet lodd om min kappe.” Dette gjorde soldatene.”

Joh 19,37 forteller: “Det skjedde for at det skriftordet skulle gå i oppfyllelse: Ikke et ben skal brytes på ham. Og et annet skriftord sier: De skal se på ham som de har gjennomboret.”

Apg 1,16 forteller: “Han [Peter] sa: “Det måtte gå i oppfyllelse, det skriftordet som Den hellige ånd talte gjennom David om Judas, han som viste vei for dem som grep Jesus.””

Og 2. Pet 3,16 sier: “Om dette taler han [Paulus] også i alle de brev hvor han kommer inn på disse spørsmål. Det er noen ting der som er vanskelige å forstå, og de ukyndige og usikre fordreier dette; det samme gjør de også med de andre skriftene, og det blir til deres egen undergang.”

Hele NT, bortsett fra Johannes Åpenbaring, ser ut til å være skrevet på forfatterens eget initiativ. Jesus har åpenbart ikke gitt noen i oppdrag å skrive hele, eller deler av NT, selv om han visste at evangeliet ville bli forkynt i fremtiden, slik det fremgår av dette utsagnet om kvinnen som salvet Jesus: Mat 26,13 og Mar 14,9: “Over alt i verden hvor evangeliet blir forkynt, skal også det hun gjorde, fortelles til minne om henne.” Dette er en forutsigelse om at evangeliet ville bli forkynt, ikke nedskrevet, og selvsagt ikke et oppdrag til å skrive ned.

Som vi har sett tidligere, sier Bibelen om seg selv at den ikke forteller alt, da de menighetene Paulus skrev til, ikke var modne for “fast føde”.

Dette tyder på at brevene i Bibelens NT inneholder en del tekst som her karakteriseres som “melk”. Samtidig blir det sagt at en del opplysninger som ville være egnet for mer modne kristne, ikke står i brevet og da heller ikke i NT.

På en måte antyder også Jesus et slikt skille **når han introduserer Talsmannen** for sine disipler: Jesus fortalte en god del til sine disipler mens han var blant dem, men ikke alt, og grunnen var at de ikke kunne bære det: Joh 16,12: “Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, Sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet.” Jesus la tydeligvis stor vekt på Talsmannens komme, slik det fremgår av Joh 16,7: “Men jeg sier dere sannheten: Det er det beste for dere at jeg går bort. For dersom jeg ikke går bort, kommer ikke Talsmannen til dere. Men går jeg bort, kan jeg sende ham til dere. Men når han kommer, Sannhetens Ånd, skal han veilede dere til den fulle sannhet.”

Johannesevangeliets forfatter har lagt vekt på dette punktet som han kommer tilbake til flere ganger: Joh 14,16 sier: “Og jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, Sannhetens Ånd.” Dessuten: Joh 14,26: “Men Talsmannen, Den hellige ånd som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere.” Og Joh 15,26: “Når Talsmannen kommer, han som jeg skal sende dere fra Faderen, Sannhetens Ånd som utgår fra Faderen, da skal han vitne om meg.”

Ut fra dette hadde - eller har? - Talsmannen flere oppgaver: Han skulle vitne om Jesus, gå i rette med verden og fortelle hva som er synd, veilede til den fulle sannhet, lære alt og minne om det Jesus hadde sagt. Og han skulle alltid være hos dem. Det var blant annet gjennom Talsmannen at de kristne skulle få sin forkynnelse. Ut fra det Bibelen forteller oss, skulle menneskene få “den fulle sannhet” gjennom Talsmannen, ikke gjennom nedskrevne tekster.

31 Hvem kan stå bak Bibelens fortelling?

Bibelen, slik vi kjenner den - med det gamle (GT) og det nye testamente (NT) - hva slags bok er det? Hvorfor er alle disse ulike skriftene, som Bibelen er satt sammen av, samlet under samme perm? Har de noe med hverandre å gjøre? Og i tilfelle hva og hvordan? Selv om disse skriftene har oppstått over et tidsrom på ca. 1400 år, og inneholder mange merkverdigheter,

ser de på en eller annen måte ut til å høre sammen, ha noe med hverandre å gjøre, utgjøre en slags fortelling. Kan vi lære noe nytt ved å se på Bibelen på denne måten? Vi skal derfor se på Bibelen som en slags fortelling og spør aller først: Hva er dens innhold?

Fortellingen er om en Gud, en Skaper, som skaper himmelen og Jorden. Så kommer de øvrige skapningene i tur og orden med mennesket som kronen på verket. Beretningen fortsetter med en beskrivelse av hvordan synd oppsto, hvordan mennesket syndet og ble drevet ut av Paradiset som følge av dette. Menneskeheten ble etter hvert tallrik, men fortellingen trekker frem en mann - Abraham. Det er han og hans slekt, ja hans folk som den videre beretningen dreier seg om. Vi befinner oss ca. 1300 år før vår tidsregning. Det spesielle ved denne mannen var at han hadde åpen kontakt med Gud, himmelens og Jordens skaper. Det hang sammen med at han var en gudfryktig mann som innrettet seg etter Guds vilje i ett og alt.

Så følger fortellingene om hvordan denne slekten i løpet av noen hundre år utvikler seg til et folk - og dette folket havner i egyptisk fangenskap. De kjente Abraham som sin stamfar, og hadde av ham lært å holde kontakten med sin Gud. Etter hvert ble tiden moden for dette folket til å gjøre opprør mot faraos undertrykkelse. Og da en høvdingskikkelse med helt spesielle relasjoner både til Gud og til farao trådte frem, var timen kommet. Under ledelse av sin Gud samlet Moses folket og drog ut av Egyptens land med kurs for det landet som deres Gud hadde lovet dem. Dette skjedde ikke uten mektige hendelser, siden farao prøvde å holde dem tilbake med makt.

Fra dette tidspunkt av oppsto Israels folk. Det spesielle med dette folket var dets nære kontakt med Gud og de ytre tegn dette enkelte ganger førte til, når det var nødvendig å redde folket ut av en knipe, eller å styrke dem i troen på deres Gud. Hele folket var av og til vitne til de mektige hendelsene. Men også det enkelte menneske kunne komme til åpenbaringsteltet og spørre Gud. Skrivekyndige mennesker av folket beskrev det som skjedde i løpet av de 40 årene som vandringsen i ørkenen mellom Egypten og Det lovede land varte og også senere.

Men ikke bare de historiske hendelsene ble nedtegnet. Samkvemmet med Gud ble også skrevet ned. Denne forbindelsen ble særlig formidlet av egnede personer fra folket som ble kalt profeter. Profet betyr her en person som formidler Guds kontakt med menneskene. Hele den perioden på flere hundre år som nå fulgte, hadde til hensikt å etablere Israel som gudfryktig samfunn for å være klar til å motta den personen som hele "Israel-prosjektet" dreide seg om. For både profeter og historieskriverer(?) formidlet opplysninger som pekte fremover på denne personens komme. Da var det også viktig å skjerme israelittene mot den avgudsdyrkelsen som andre folk bedrev i deres nærhet, og som også virket forlokkende på mange i Israel. Det hang blant annet sammen med at Israels Gud forlangte noe av dem, mens avgudene ga grønt lys for alt de lystet.

Tiden var nå kommet, da den personen som skulle bli den forutbestemte Messias, og som Skriftene hadde varslet, skulle komme som Jesusbarnet fra Nasaret. Hele hendelsesforløpet fra vugge til grav og oppstandelsen vitner om gjennomføringen av en nøye oppsatt plan. Ja, Jesus bidrog selv aktivt til at det som var forutsagt i Skriftene, skulle bli gjennomført.

Hvordan var dette mulig? En delvis nedtegnet historie blir gjennomført i løpet av ca. 1400 år? På grunn av tidsrommet må denne fortellingen ha hatt en rekke forfattere. Men hvordan kan det hele da henge sammen, slik det tross alt gjør? Her synes å være to muligheter. Enten er det en fortelling som fortelles av den ene fortelleren etter den andre, hvor hver av dem bygger videre på den fortellingen som forgjengerne har laget. Og så har noen følt seg kallet til å

gjennomføre historien på eget initiativ. Den andre muligheten sier at det finnes en overordnet styring som både har planlagt fortellingen, og som står for gjennomføringen av den.

Hvor realistisk er det første alternativet? Det innebærer at forfattere knytter an til det forgjengerne av den gjennomgående fortellingen har skrevet og - ikke minst - til de hendelsene som har funnet sted, og som finner sted i vedkommende forfatters levetid. Dessuten dikter forfatteren mer eller mindre konkret noe om det som skal skje i fremtiden. Derved er neste forfatter mer eller mindre bundet. I tillegg skal mennesker på eget initiativ ved sine handlinger sørge for at den fortellingen som er fremkommet på denne måten, blir gjennomført. Dette virker usannsynlig allerede før vi tar i betraktning at dette folket opplevde spesielle hendelser som ingen kunne ane på forhånd.

Må vi lande på det andre alternativet - at planlegging og gjennomføring av fortellingen var styrt av en overordnet instans? Det ser ut til at vi ikke kommer utenom det. Det innebærer at budskapet i GT og NT som spenner over ca. 1400 år, og som omfatter planleggingen og gjennomføringen av den skisserte fortelling, er reell, og styrt av Gud.

Det betyr ikke at tekstene er sanne i alle detaljer. Men det betyr at det finnes en Gud som har etablert et folk ved navn Israel, at han i dette folket lot en person "ovenfra" bli født på Jorden. Han ble født for å gjennomføre en plan som er kalt frelsesplanen, og som innebar at han bidro aktivt til at denne planen skulle bli gjennomført fullt ut, selv om den omfattet enorm lidelse og jordisk død, og selv om han kunne ha flyktet fra det hele. Og det betyr at han oppsto fra de døde første påskedag. Som konsekvens av vel utført oppgave sendes Talsmannen, sannhetens ånd, til mennekeheten. Dessverre er menneskenes kontakt med Talsmannen stort sett gått tapt.

32 Kirkenes bruk av Bibelen

Den som har studert kirkenes lære nøyere, vil ha oppdaget at det finnes urimeligheter og selvmotsigelser. Spørsmålet er da: Hvordan ser urimelighetene i kirkens lære ut i lys av Bibelens utsagn, slik de er vist ovenfor? Vi skal her presentere og kommentere noen av de viktigste av disse urimelighetene, som kirkenes bruk av Bibelen har ført frem til, så kan leseren selv bedømme i hvilken grad de har støtte i Bibelens utsagn.

Kirken sier at vi mennesker kommer "nylagde" til Jorden - det vil si at vi vanlige mennesker ikke har noen fortid i en hinsidig verden før fødselen, slik kirken sier at Jesus - og bare han - hadde. Som vi har sett, lar Bibelen Jesus si at Elias ble født to ganger; en gang som profeten Elias og en gang som døperen Johannes. Andre bibelord viser også til preeksistens som et reelt fenomen, slik vi har påvist tidligere.

Når vi mennesker ifølge kirkenes lære kommer "nylagde" til Jorden, hvordan kan det ha seg at den allmektige Gud Fader skaper så mange ufullkomne menneskebarn - menneskebarn som har behov for frelse? Samtidig sier kirken at Gud er rettferdig. Men hvordan kan det da ha seg at den rettferdige Gud skaper barn med så ulik skjebne?

Som vi har sett, tyder Bibelens forskjellige utsagn på at vi ikke kommer "nylagde" til denne verden, men at vi har en fortid med ukjent innhold i en hinsidig verden, en fortid som både

kan bidra til å forklare behovet for frelse, og at Gud er rettferdig på tross av menneskenes ulike skjebner.

Kirken sier at Gud er allvitende i den forstand at også det i fremtiden som avhenger av menneskets såkalte fri vilje, er kjent for Ham på forhånd. Hvordan kan det henge sammen? Enkel logikk tilsier at Gud ikke kan være allvitende på denne måten, hvis mennesket har en fri vilje. Vet Gud med sikkerhet hva som vil skje, da skjer dét og ikke noe annet. Da finnes ikke plass for en fri vilje. Alternativet er at vi mennesker har en fri vilje, og at heller ikke Gud kjenner den delen av fremtiden med ufravikelig sikkerhet som avhenger av menneskenes fri vilje. Bibelens utsagn om at Gud har angret eller ombestemt seg, tyder på at det kan være knyttet en viss usikkerhet til hvordan fremtiden vil bli, også for Gud, selv om han kjenner sine skapninger godt.

Da får også ansvar og straff en mening. Og det blir meningsfylt å sette menneskene på prøve, slik Bibelen omtaler ved flere anledninger. For hva er hensikten med en prøve, hvis resultatet er gitt på forhånd, slik det ville være hvis Gud med sikkerhet visste resultatet? Ser ikke kirken selvmotsigelsen som ligger i at Gud angivelig kjenner fremtiden fullt og helt samtidig med at menneskene har en fri vilje? Dette reduserer ikke Guds allmakt. Gud er allmechtig selv om $2+2 = 4$ også for ham, selv om han lar seg begrense av det han tidligere har bestemt, og selv om det kan være knyttet en liten usikkerhet til fremtiden.

Kirken sier at de som ikke blir frelst, går fortapt. At mange dør uten å bli frelst, er åpenbart. Ved dette sier kirken indirekte at Gud skaper mennesker som han med sikkerhet vet vil gå fortapt. I samsvar med Jesu lære sier kirken samtidig at Gud er god. Men hvordan kan vi tro at en god Gud skaper mennesker som han med sikkerhet vet vil gå fortapt? Det kan vi ikke, og ut fra det Bibelen sier, treger vi det heller ikke.

Kirken sier dessuten at fortapelsen er evig. Det er det greske ordet *aeon* som oversettes med evig. Men *aeon* kan også bety et langt tidsrom. Hvorfor oversettes *aeon* med evig når det står i forbindelse med helvete eller lignende uttrykk?

Og hvordan harmonerer dette med Bibelens utsagn om at alt skal tilbakeføres til Gud? Sentralt i Bibelen står det som kalles Guds frelsesplan. Og det fremgår at hensikten med frelsesplanen er at alle skal bli frelst. Hensikten med Guds plan er altså at det ikke skal være noen evig fortapelse. Når kirken likevel lærer en evig fortapelse, er det da kirkens mening å si at Gud ikke lykkes med sin frelsesplan? Overser man da ikke Jesu beskrivelse av denne planens siste fase - når denne planen er gjennomført og han legger alt, også seg selv, for Guds føtter?

Hva eller hvem er Den hellige ånd? Gud er ånd. Kristus er ånd, de "himmelske herskarene" er hellige åndesener som har kontakt med mennesker i oppdrag fra Gud. Talsmannen må være et slikt åndesener i Guds tjeneste. Men hvem eller hva er Den hellige ånd? Med dette begrepet, og denne måten å oversette teksten på, gir man inntrykk av at det bare finnes én hellig ånd. Men Bibelens tekster viser klart at himmelen er befolket med en uoverskuelig mengde ulike hellige åndesener, deriblant Talsmannen, Sannhetens ånd, som Jesus lovet å sende, og som kristenheten dessverre har mistet mye av kontakten med.

Ifølge kirkens lære inngår Den hellige ånd som del av den treenige Gud. Nå kjenner ikke Bibelen treenighetsbegrepet, slik at treenighetslæren ikke kan begrunnes ut fra Bibelen. Kirkens forsøk på å forklare grunnlaget for dette begrepet er kommentert i teksten ovenfor.

Ved vår gjennomgang av Bibelens bruk av dåpsbegrepet fant vi ikke noe grunnlag for å innføre vanddåpen som et sakramente. Ja, det er vanskelig å finne grunnlag i Bibelen for sakramenter i det hele tatt.

Bibelen sier at Jesus har åpnet muligheten for frelse for oss. Den sier også at vi må gjøre bruk av denne muligheten selv, blant annet ved å gå den smale veien. Dette er den ene og konkrete veien til Gud som Bibelen forteller om. Men Bibelen oppfordrer oss også til å bli fullkomne som Faderen i himmelen og viser dermed til den indre veien, veien til den indre fullkommenhet, hvor begge veiene møtes og som fører til fellesskapet med Gud og hans skaperverk

Litteratur

1 Bibelen, Den hellige skrift. Det Norske Bibelselskap 1978/85

2 Die Heilige Schrift, Verlag der Zwingli-Bibel, Zürich 1954

3 Lem, Johan, Langs Erkjennelsens Grenseland (LEG), Aquarius, Oslo 1997

4 Lem, Johan, Kan Vitenskap og Religion Forenes?, Aquarius, Oslo 1999

5 Lem, Johan, Hvordan er virkeligheten? - En tenkt samtale om eksistensielle spørsmål. Lemon Forlag, Nodeland 2002

Noen spørsmål står ubesvart: Hvorfor trenger vi mennesker frelse, og hvorfor valgte Gud denne fremgangsmåten for frelsen? Hvem var det som ble befridd da Jesus oppsto fra de døde? Forutsetningen for å bli befridd er at man blir holdt i fangenskap mot sin vilje og at man gjør bruk av friheten når fengselets port blir åpnet. Hvem var det som ble befridd og forlot Dødsriket sammen med Kristus, da han forlot Dødsriket og oppsto fra de døde? Det må ha vært hinsidige sjeler som mot sin vilje var i Dødsriket. Var det avdøde mennesker? Var det falne engler som var kommet på bedre tanker i Dødsriket?